

Новини ▶ 9

Проектът “Супер НЕК” крие финансови рискове за АЕЦ “Козлодуй” и ТЕЦ “Марица Изток” 2

Тема на деня ▶ 4-5

Рециклиращите фирми намаляват таксите и предлагат отстъпки

Пари

BONNIER

pari.bg

Понеделник

22 ноември 2010, брой 222 (5033)

USD/BGN: 1.43033

▼ -0.20%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.36740

▲ +0.20%

Българска народна банка

Sofix: 348.75

▲ +0.19%

Българска фондова борса

BG40: 110.22

▼ -0.05%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

“АЛЕН МАК” ЩЕ СЕ ПРОДАВА ОТНОВО

Гордостта на социалистическата козметика ще бъде обявена окончателно в несъстоятелност и търсенето на купувач започва отново

▶ 11

Новини ▶ 8

Фермерите искат от ЕС гъвкав модел за субсидиране

Компании ▶ 12-13

Борсовите играчи намаляха с една пета

Семеен бизнес ▶ 20

И НСИ започва да отчита семейния бизнес

▶ Христо Илиев

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Георги Колев

Георги Колев окончателно става председател на Върховния административен съд, след като президентът издаде указ за назначаването му. Колев беше избран от Висшия съдебен съвет миналия понеделник с единодушие. Изборът му протече с множество критики от съдийските среди и неправителствения сектор, защото той беше единственият кандидат за поста и заради скандалите с имущественото му състояние.

Губещ
Уесли Снайпс

Американският съд осъди актьора на три години лишаване от свобода заради данъчни престъпления. През април холивудската звезда беше признат за виновен, че умишлено не е декларирал част от приходите си за периода 1999-2001 г. Отпозвава актьорът е на свободата срещу гаранция. Снайпс е обвинен, че не е декларирал приходите си, с което е оцетил държавата с около 15 млн. USD.

Мнения

► По темата "Стара планина" е на път да се освободи от държавата"
► Ами нищо няма да остане от стандарта, то е ясно. Омръзнало им е на тези "крупни" производители на ментета, това също е много ясно. Те не са свикнали да работят прозрачно и отговорно. И купувачите са виновни. Те разполагат с най-големия коз.

Бърковата

► По темата "Има вудим спад на доверието към Борисов и Цветанов според "Галъп"

► Като казвате, че няма спад, защо не дадете аргументи. "Няма спад" и "грън-грън" не звучи много убедително. Вече, ако обясните какво се подобри за повече от година управление на ГЕРБ, е нещо друго.

Petit.Juli

Коментар

С данъчни на нощен клуб

Лялото отдавна свърши. Хотелите, ресторантите и баровете по морето вече не работят. На данъчните нещо им доскуча. Тъй като няма какво да проверят по Българското Черноморие, а и вече заснеха къщите на богатите, сега се насочиха към столичните заведения. И докато хората се забавляват в петък и събота, ревизорите са на работа. Явно данъчните чак сега се сетиха, че барове и дискотеки има не само по морето, но и в столицата. И установиха цяла серия от нередности. От шестте най-големи заведения в София в четири са открити сериозни данъчни нарушения, а в две от тях има пропуски. За пореден път данъчните са установили, че при проверките 8 пъти се е качил оборотът на столичен фолк клуб.

От НАП са категорични, че 88% от всички дискотеки и развлекателни заведения в страната укриват част или целия си оборот. Преди време стана ясно, че търговците крият 80% от оборота си. За никого не е тайна, че у нас масово се крият доходи и не се декларират обороти. Това вече не е новина.

Билиана Вачева
biliana.vacheva@pari.bg

” **От НАП не може да очакват, че фирмите, вместо да си гледат корпоративния интерес, ще работят, за да плащат на държавата**

Примери за укриване на обороти много. Ето една съвсем конкретна и реална случка от тази неделя. Влизам в малък магазин за хранителни стоки. Купувам няколко неща и както можете да се досетите, продавачката хич и не помисля да ми даде фискален бон. Е, аз съм от нахалните и затова си искам. Продавачката ме гледа лошо - как е възможно да искам касов бон. И изведнъж уверено ми казва: "Не мога да ви дам фискален бон, защото апаратът ми не работи." Не мога да повярвам на ушите си. Тя продължава: "В неделя не работим и затова апаратът е изключен, но ако искате, мога да ви напиша на ръка касова бележка", предлага охотно тя. И така в неделя пред данъчните тя не работи, но реално магазинът е отворен. А пък, ако се появи данъчен инспектор, оборотът в неработния ден неделя ще скочи 5 пъти, ако не и повече. Същото се случва с баровете, дискотеките и другите търго-вци.

Преди България да въведе плоския данък, много икономисти твърдяха, че като стане корпоративният данък нисък,

всички ще го плащат. Е, сега налогът е нисък, а фирмите продължават масово да крият обороти. И докато преди кризата ръстовете бяха сериозни и компаниите с всякакви хватки гледаха печалбата да остане за собствениците, сега картината е друга. Този път крият обороти с извинението, че е криза. Трудно се правят пари и затова и малкото, което изкарат, няма да дадат на държавата. Масово обороти крият малките и средните фирми. Големите пък, защото там мащабът е друг. Те са намерили по-хитри схеми да не плащат данъци. Регистрирани са в офшорни зони.

Винаги ще има фирми, които ще се опитват да не плащат данъци. Затова контролът и глобите трябва рязко да се увеличат. Това е и ролята на данъчната администрация. Трябва да има някой, който да следи дали се спазват правилата на играта. От НАП не може да очакват, че фирмите, вместо да си гледат корпоративния интерес, ще работят, за да плащат на държавата. Всеки трябва да гледа бизнеса му да се развива. Приходната агенция също. □

pari.bg Топ 3

1 Руска компания иска да придобие "Марица Изток 3". "Интер РАО" води преговори с италианската компания Enel.

2 Плевнелиев: Общо 1600 постройки са незаконни. Тази седмица започва събаряне на обекти край язовир "Искър".

3 България с минимален дял във финансирането на ПРО. Все още не се знае дали ще има елементи от системата в страната ни.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Няма причина да вдигаме цените повече от 10% където и да било

► Анжел Семерджиев, председател на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране, пред БНР за цените на газа и водата

Число на деня

20

► млн. EUR кредитна линия отпусна Банката за развитие към Съвета на Европа на Българска банка за развитие (ББР). Парите ще се използват за финансиране на малки и средни предприятия у нас

Ромите остават без компании

Проверяват два месеца задлъжнели фирми, които ще сменят собственика си

Задълженията на фирми към НАП са 1.8 млрд. лв.

Двумесечна проверка на собствеността на фирмите, които ще сменят собствениците си, ще прави Националната агенция за приходите (НАП). Ако бъдат установени големи задължения, прехвърлянето на собствеността няма да се позволява. Това предвиждат предложенията от Министерството на финансите промени в Данъчно-осигурителния

кодекс, които скоро ще се гледат на второ четене в парламента.

С промените ще се избегне често прилаганата практика, при която фирми с огромни задължения се прехвърлят към неплатежоспособни лица.

Лошите примери

В подобен скандал беше намесена и една от бившите фирми на братя Диневи - "Венид Яхт". Тя стана собственост на 58-годишен безработен мъж, който трябва да погаси дълговете ѝ, които са около 10 млн. лв. Сделката

по прехвърлянето станала няколко месеца след като братя Диневи продали своя дял в дружеството на своя съдружник.

Начин за спасение

Промените в Данъчно-осигурителния кодекс са необходими, тъй като държавата все още не може да събере вземанията си, заяви финансовият министър Симеон Дянков, който в събота проведе срещи с представители на местния бизнес в Карлово и Сопот. По думите му към момента задълженията на

фирми към НАП са 1.8 млрд. лв.

Финансовият министър уточни, че за тази година са изчистени 1.36 млрд. лв. задължения по централния бюджет, които са се трупали в предходните години. Това обаче не променя равнището на междуфирмената задлъжнялост, която си остава твърде висока, твърди Дянков. Преди да се криминализира умишленият фалит на фирми, трябва да се проучат и други възможни механизми за контрол, смята финансовият министър.

► През 2010 г. са изчистени 1.360 млрд. лв. задължения по централния бюджет, които са се трупали в предходните години, съобщи Симеон Дянков

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Погрена за горите

► Коалицията "За да остане природа в България" организира шествие в защита на българската гора. Според протестиращите държавните гори в защитените територии и национални паркове като Витоша, Рила и Пирин ще може да стават частни заради проектозакона за горите, който мина на първо четене в НС

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

В броя четете още

Пазари ► 14

MasterCard въвежда система за безконтактни плащания

Работа ► 22-23

Бизнесът дискриминира младите хора, казва Матео Бонифачо

ПРОМОЦИЯ
ОЩЕ
ПО-НИСКИ
ЛИХВИ

Сега е моментът за нов дом с жилищни и ипотечни кредити от Банка ДСК

- Без такса предсрочно погасяване със собствени средства след третата година
- Без такса разглеждане

Промоция до 31 декември 2010 г. включително.

За повече информация: www.dskbank.bg • Call center: 0700 10 375 *BDSK (*2375) Както и във всички поделения на Банка ДСК.

банка ДСК
Доверието е взаимно

Жилищни и ипотечни кредити

Рециклиращите фирми

Намаляване на таксите и допълнителни отстъпки трябва да мотивират членовете им да плащат за опаковките

Доскоро работата на организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки беше едва ли не забулена в тайнственост. Всички твърдяха, че си изпълняват целите за събиране и рециклиране на отпадъци. Конкретните данни за отпадъците обаче може да видят едва на следващата година в отчетите им за екоминистерството. Текущите данни винаги бяха придружени с думички "около" еди-колко си милиона лева, тона и т.н.

През май тази година екоминистерството отне лицензите на 2 организации - "Реко пак" и "Импакт корпорейшън". Проверки се правят през няколко месеца. Това дисциплинира организациите да се стараят да работят по-добре, а не само да стъкмяват отчетите си за проверяващите. Последната проверка е била през септември - октомври, а резултатите ще бъдат обявени в края на месеца, обявиха от екоминистерството.

Без печалба, но на пазара

След слуховете, че може да има фалити в бранша, в който организациите нямат право да формират печалба, те започнаха все пак да имат по-пазарно поведение. За да оцелеят или да запазят позициите си, компаниите намалиха таксите за пуснатите на пазара опаковки.

Намаляване на цените

Проверка на в. "Пари" показва, че някои от най-големите организации за оползотворя-

► Месечни такси на "Екопак" за пуснати на пазара опаковки* (в лв./кг)

Опаковъчен материал	Тарифа за 2009 г.	Тарифа за 2010 г.	Тарифа след 1.10.2010 г.
Съкло	0.07	0.063	0.06
Пластмаса	0.25	0.213	0.183
Хартия и картон	0.16	0.144	0.13
Метали	0.05	0.045	0.041
Алуминий	0.20	0.180	0.144
Композитни	0.30	0.270	0.216
Дървесина	0.10	0.085	0.068
Други	0.36	0.324	0.233

*Тарифите са без ДДС.

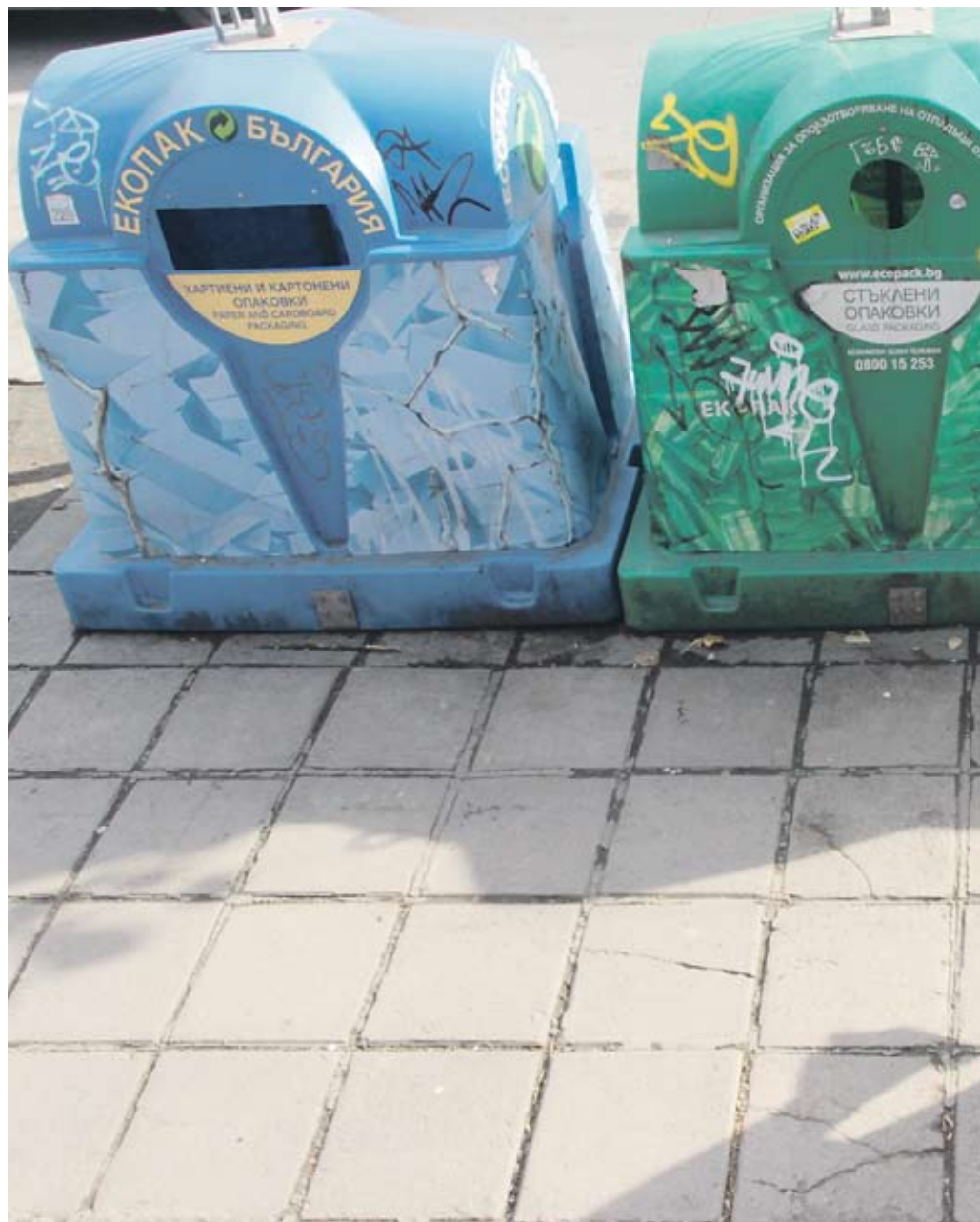
ване са намалили продукто-вите такси. Най-голямата организация "Екопак България" АД е намалила тарифата за килограм пластмасови опаковки с 4 стотинки до 21 стотинки в началото на годината в сравнение с предходната. А от 1 октомври цената е вече около 18 стотинки. При втората по големина организация "Екобулпак" АД цената в началото на 2010 г. е 25 стотинки за килограм опаковка. Компанията обаче предлага отстъпка от 30%, с което цената пада до 17.5 стотинки. Приблизително същата е цената след прилагане на отстъпки и в "Рекопак". Тя е около 12 пъти по-малка от таксата, която трябва да се плати в Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) от 2.12 лв. за кг. Там се плаща, когато фирмата не е избрала оползотворяваща организация.

Още отстъпки

Намаляването на цените за пуснатите на пазара

опаковки обаче не е единственото средство за мотивиране на фирмите да си плащат навреме. "При подаване на справките за пуснатите на пазара опаковки в срок предлагаме търговска отстъпка в размер на 20% от дължимата сума. При заплащане на фактурите в срок предлага допълнителна отстъпка от 10%", обясни прокуристът на "Екобулпак" Милен Димитров.

"Екопак" възстановява 10% от фактурната стойност на всички клиенти, подали отчетите си и заплатили месечните си вноски в срок до 25-о число на месеца, следващ отчетния", пише в сайта на организацията. Освен това при редовно спазване на ангажиментите по договора клиентите могат да се възползват от програмата за лоялност - възстановяване на 10% от общата стойност на месечните фактури. Сумата ще бъде изплатена от "Екопак" след приключва-

► Няма фалирвали организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки,

не на отчетната година (31 януари 2011 г.). Отстъпките, които "Рекопак" предлага, са 25 на сто при подаване на справки в срок и още 5% при заплащане навреме.

Оплачи се, за га ти платят

През миналата година около 600 фирми са били нередовни платци към организациите, съобщиха от Министерството на околна-

та среда и водите. На всеки 3 месеца организациите по оползотворяване трябва да представят на МОСВ списък на лицата, които не са заплащали лицензионните си възнаграждения за период от два месеца (последователни или не) и/или не са подавали информация за пуснатите от тях на пазара количества опаковки. След това министерството дава данните на регионалните

си инспекции, откъдето се правят проверки и предписания за заплащане в определен срок.

За 9-месечието на 2010 г. на пазара в България са пуснати 148 287 тона само от членове на организациите по оползотворяване. 1357 физически и юридически лица са платили продуктови такси в ПУДООС. Приходите от тези такси са 1 247 994 лв.

Нашите членове си плащат редовно так

Ще преизпълним целите си за събиране и рециклиране на отпадъци за 2010 г.

Тодор Бурзугчиев, изпълнителен директор на "Екопак България" АД

Работим в 100 общини в страната. Има вероятност да излезем от 5 общини до края на годината. Това са Кърджали, Момчилград, Любимец, Харманли и Ивайловград. В тези общини по силата на договорите ни ние работим с подизпълнителя "Титан клийнер", но не сме доволни от работата на тази фирма. Затова искаме да сменим подизпълнителя.

Общините обаче решават, че е по-добре

да си прекратят договорите с нас. В София чистим в 4 района - "Триадица", Обори-

ще", "Красно село" и "Средец". За разлика от другите организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки ние не сме изтеглили и един контейнер. Нашите контейнери са почистени, с нови капаци и т.н.

1400 фирми ни заплащат такси.

Ние нямаме проблем с плащанията от тях, защото имаме големи корпоративни клиенти. Освен това правим и отстъпки - 10% при плащане в срок на дължимата сума. Ако през цялата 2010 г. са си плащали навреме, в края на

януари ще им начислим допълнителна отстъпка от 10%, която ще им върнем през февруари.

От 1 октомври средно с 20% намалихме цените

на продуктовете такси. Това е втората им редуция. По-рано през февруари 2010 г. намалихме цените с около 19 на сто. За 9-месечието приходите от пуснати на пазара опаковки 85 000-90 000 тона са около 12 млн. лв. Миналата година сумата беше по-голяма, но и отпадъците от опаковки бяха повече. Плюс това нимахме намаляване на цените

В битка за клиенти

съобщиха от екоминистерството

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

България е единствената държава в ЕС, където 100% от отпадъците отиват на сметището

В Европа най-много боклук генерира Дания, а най-малко Чехия

Най-много битови отпадъци в целия ЕС генерира Дания, а най-малко Чехия. През 2008 г. датчаните са изхвърляли по 802 кг на глава от населението, докато чехите - 306 кг. Това показват данните на Евростат. По този показател България се намира в средата на класацията. С други думи казано, у нас през 2008 г. българите са изхвърлили общо 467 кг битови отпадъци на глава от населението.

Къде отива боклукът
Средно жителите на ЕС-27 изхвърлят 524 кг боклук за година. От тях 40% са били третирани - чрез рециклиране или компостиране, 40% са отишли на сметищата, а 20% са унищожени чрез инсинерирание (изгаряне при температури от порядъка на 1400 градуса). В групата на държавите, които изхвърлят най-много отпадъци, са Дания, Ирландия, Кипър, Люксембург - над 700 кг. Втората група включва Малта, Нидерландия и Австрия, които изхвърлят между 600 и 700 кг. Германия,

► Битови отпадъци (на глава от населението) за 2008 г.

Кипър	770	Белгия	493
Швейцария	741	Норвегия	490
Ирландия	733	Португалия	477
Австрия	601	България	467
Германия	581	Словения	459
Испания	575	Гърция	453
ЕС (15 държави)	565	Унгария	453
Великобритания	565	Литва	407
Италия	561	Румъния	382
Франция	543	Латвия	331
ЕС (27 държави)	524	Словакия	328
Естония	515	Полша	320
Швеция	515	Чехия	306

Източник: Евростат

Естония, Испания, Франция, Италия, Финландия, Швеция и Великобритания са в третата група - между 500 и 600 кг. В четвъртата група освен България попадат още Белгия, Гърция, Литва, Унгария, Португалия и Словения. Те генерират боклук между 400 и 500 кг. Най-екологичните, с под 400 кг боклук на глава от населението, са Чехия, Латвия, Полша, Румъния и Словакия.

Разлика

Разликите в обема на генерираните битови отпадъци се дължат най-вече на консуматорските нагласи и стандарта на живот. Логично по-развитите индустриални държави изхвърлят

повече отпадъци, докато по-бедните членки на Евросъюза по-малко. Другата голяма разлика се крие в това, че по-развитите и по-богати страни рециклират повече, а по-малките и бедни съответно по-малко. Според данните на Евростат в страни като Австрия, Германия и Холандия средно между 60 и 70% от отпадъка се рециклират или компостира (превръщат в тор). България е единствената страна от ЕС-27, където 100% от отпадъците отиват на сметището и нищо не се рециклира, инсинерира или компостира. Една идея по-добре от нас са Румъния - 99% от отпадъците отиват на сметището, Малта - 97%, Литва - 96%, и Латвия - 93%. □

Без фалити

От МОСВ отчитат, че няма фалирвали организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки. Дори имало завишен интерес от създаване на нови. От 264 общини в страната само 76 нямали сключен договор с оползотворяваща организация. Няма и организации, които да са се оттеглили от някои общини.

Красимира Янева

СИТЕ

за разлика от сега. **Ще приключим с изпълнение на годишните си цели** към 10 декември. За тази година трябва да съберем около 108 000 тона отпадъци от опаковки. Ние ще съберем с 1-2% повече. Трябва да рециклираме 52 500 тона, а вероятно ще са 53 800 тона.

Дали очаквам фалити в бранша? Очаквам, но нито мога да кажа имена, нито имам никакви конкретни данни за това. Просто нормалната логика сочи, че някои от организациите ще отпаднат от пазара. □

Депозит ФОРЕКС

Сменяте валутата без да губите лихвата

Пълна информация за продукта можете да получите във всеки клон на ОББ и на тел.: 0700 117 17.

www.ubb.bg

ОББ
A Member of NBB Group
ДОБРО МЯСТО ЗА ВАШИТЕ ПАРИ

България напредна с 9 места при усвояването по "Регионално развитие"

Пари от други оперативни програми може да бъдат прехвърлени към общински проекти

За малко повече от година България е напреднала сериозно в усвояването на средствата за регионално развитие и вече изпреварва страни като Румъния, Гърция, Кипър, Италия. По този показател страната се е придвижила с 9 позиции нагоре в класацията на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), съобщил министърът на регионалното развитие Росен Плевнелиев. От последното 27-о място България вече е на 18-о сред страните, ползващи финансиране по програмите на фонда.

Усвояване

До момента у нас са разплатени проекти на стойност почти 30% от предвидените за България средства, които са 3.1 млрд. лв., посочи министър Плевнелиев. Той допълни, че петата в класацията на фонда държава Германия има само 10% по-добра усвояемост и амбицията му е през 2011 г. те да бъдат наваксани. ЕФРР е един от европейските структурни фондове и ролята му е да спомогне за намаляване на дисбаланса между регионите в общността. Част от средствата по него се изразходват по Оперативна програма „Регионално развитие“, която Росен Плевнелиев определи като една от най-активно работещите у нас в момента. Той посочи, че до края на 2011 г. по нея трябва да бъдат разплатени проекти

за над 1 млрд. лв. Само тази година плащанията са достигнали 313 млн. лв. при наследени от стария кабинет едва 27 млн. лв.

Пренасочване

По оперативната програма вече има и списък с чакащи проекти за над 300 млн. лв. Те са подготвени от общините и са свързани с благоустройство на градската среда, ремонти на училища и детски градини, както и с енергийна ефективност. „За голяма част от тях финансирането вероятно няма да достигне. Затова през 2012 г. ще поискаме пренасочване на средства от други програми с по-ниска усвояемост“, посочи Росен Плевнелиев. Зам.-министърът на регионалното развитие Лиляна Павлова посочи, че европейските правила допускат до 10% от парите по една оперативна програма да бъдат отклонени към друга. В случая с ОП „Регионално развитие“ най-вероятно ще се дръпне финансиране от програмите „Конкурентоспособност“ и „Околна среда“.

Плановите на министерството са до края на тази година да бъдат договорени около 55% от средствата по програмата за регионално развитие. Това означава общата стойност на подписаните договори да достигне 1.7 млрд. лв. при 1.4 млрд. лв. към момента. Сред чакащите подписи проекти е този за подобряване на градския

► **Заради многото проекти по програмата за регионално развитие парите вероятно няма да стигнат,** коментира Росен Плевнелиев

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

транспорт в Бургас, който е на стойност 131 млн. лв. Такива планове за общо 400 млн. лв. се разработват за седемте най-големи града, като до януари 2011 г. ще бъде готов и този за София.

Пътища

По ОП „Регионално развитие“ са предвидени и 500 млн. лв. за рехабилитация на второкласни и трето-

класни пътища, като тази година започна работата по първите 13 отсечки. До края на месеца ще тръгнат търговете за втора група с нови 26 пътни участъка в цялата страна, съобщил председателят на Агенция „Пътна инфраструктура“ Божидар Йотов. С част от реализираните до момента икономии по това направление на програмата се финансира и разширението на

3.6 км от южната дъга на софийския околовръстен път при местността Камбаните и жк „Младост“. Предвидените по линия на фонда средства за отсечката са 34 млн. лв., а само по обявените до момента търгове са спестени 68 млн. лв. Очакваните икономии при договарянето на новите 26 отсечки са за 80-100 млн. лв., посочи Божидар Йотов. Според него с тези

пари още догодина може да се финансира и ремонтът на трета група пътни участъци, като вече има и списък с чакащи. За кои от тях ще тръгнат процедури, ще зависи от проектната им готовност. Думата при одобряването на новите участъци за ремонт вероятно ще има и парламентарната комисия по регионално развитие.

Рагостина Маркова

БСП праща закона за Сметната палата в Конституционния съд

► Според новия закон Сметната палата вече ще се управлява само от трима души, а мандатът на председателя се намалява от 9 на 6 години

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Депутатите одобриха промени, според които търговски дружества с държавно участие също ще бъдат проверявани

Новият закон за Сметната палата предизвика остри критики на опозицията в парламента. В петък депутатите приеха част от текстовете на новия закон и предстои той да бъде довършен по време на заседанията тази седмица. Левицата обяви закона за противоконституционен и възнамерява да сигнализира Конституционния съд.

Обвинения в политическа зависимост

БСП и ДПС критикуваха промяната в структурата на Сметната палата. Това е поредното намаляване на размера на управителните органи и мандатите в регулаторни органи, което ГЕРБ

прокарва. Мая Манолова от БСП обяви, че се създава орган на еднолична власт, при това точно преди одита в институциите на първата година от управлението на ГЕРБ. Освен това на проверка подлежат и кметовете, при това в изборна година. „Тези, които не са от ГЕРБ, ще бъдат мачкани“, обяви Манолова. Тя е на мнение, че промените ще превърнат палатата в политически зависима.

Гаранция за независимост

За разлика от предишните пъти обаче сега нямаше критики отядно. Съпредседателят на Синята коалиция Мартин Димитров защити промените, като каза, че сега този орган не функционира и трябва да бъде направен работещ. Аргументите на управляващите са, че промените целят Сметната палата да стане по-независима, по-ефективна и с повече

правономощия. „Смяната на модела ще гарантира независимостта на Сметната палата, тъй като се натоварват с професионална отговорност председателят и заместниците му“, каза Ваня Донева от ГЕРБ.

Разширени функции

Освен структурни промени се предвижда и разширяване на функциите на Сметната палата. Например според приетите в петък текстове ще може да бъдат одитирани освен държавни предприятия и търговските дружества с над 50% държавно и общинско участие в капитала, както и юридическите лица, които имат задължения, гарантирани от държавата. Сметната палата ще може да проверява и целесъобразността на сключените сделки. Сега тя може да проверява само средствата по конституционни приватизационни договори.

Филупа Рагинова

Лекарите настояват за отмяна на делегираните бюджети и нова оценка на клиничните пътеки

Те настояха финансовото министерство да престане да определя цените на клиничните пътеки

Диалогът за финансирането в здравеопазването, за който здравният министър д-р Стефан Константинов настояваше, започна, но задочно и от улицата.

Първо лекарите излязоха на протест с поредица искания, сред които промяна в управлението на здравната каса, отмяна на делегираните бюджети и оттеглянето на финансовото министерство от съставянето на цените на клиничните пътеки.

После протестиращите лекари поканиха управителя на Националната здравноосигурителна каса д-р Нели Нешева да подпишат Националния рамков договор (НРД) по време на скандиранията на площада пред Народното събрание. С него се определят цените, методиките и обемите на медицинските дейности. Досега той се подписваше веднъж на пет години, но след предвидените от здравния министър промени в закона НРД ще бъде подновяван всяка година.

Отговорът на Нешева

Д-р Нешева естествено не се яви пред парламента, нито дори изпрати друг представител на касата. Преди това в сутрешния блок на Нова телевизия отхвърли критиките на лекарите.

1000

► души участваха в протеста на лекарите в петък

„Отказвам да приема обвинението от страна на Българския лекарски съюз, че парите на НЗОК се разпределят на тъмно. Декларирам, че средствата на здравната каса се разпределят по принципи и правила, сътворени отпреди”, каза тя. Според Нешева не става дума за субективно разпределяне на делегираните средства, а за сгрешена методика. Тя уточни, че предишното ръководство на касата е приело правила без обективни критерии за определяне на делегираните бюджети на болниците. „Критерий е историческият принцип на броя на пациентите”, допълни Нешева.

„Мизерия в здравеопазването”

По-късно лекарите скандираха пред вратите на парламента: „Мизерия в здравеопазването” и „Лекуваме от собствените си заплати”. Те настояха финансовото министерство да престане да определя цените на клиничните пътеки, без да се допитва до лекарите, които най-добре знаят колко струва техният труд.

Отношение в задочния спор взе и финансовият министър Симеон Дянков, който беше на посещение

► Протестът на лекарите не беше масов, но провокира задочния диалог между институциите за финансирането на здравеопазването

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

в Пловдив. Оттам той за пореден път повтори, че парите, отделени за здравеопазване тази година, са над 3 млрд. лв. „Тези пари са много повече от когато и да било, въпросът е дали ще бъдат усвоени добре”, каза още той. Дянков заяви още, че здравният министър Стефан Константинов вече съблюдава за

правилното изразходване на средствата за здравеопазването.

На протест като на протест

Лекарите призоваха „лицето с инициали С. Д. да си ходи”. „Ако той няма пари да си купи билета, ще му го купим, за да си отиде там, откъдето е дошъл, за да не обърква

повече българското здравеопазване и да не смята, че той е единственият човек, който може да реши проблемите. Проблемите можем да ги решим всички ние”, каза д-р Димитър Ленков, главен секретар на БЛС.

В обявеното за национално митинг шествие на лекарите се включиха само около 1000 души. Пред-

седателят на Българския лекарски съюз д-р Цветан Райчинов уточни, че по закон медицинските лица нямат право да отсъстват от работа всички едновременно. Най-много около 5% от тях биха могли да не работят в един и същи ден, а лекарите в страната са само около 30 хил.

Елена Петкова

Решително

Исканията на лекарите

- Да се премахне едностранната регулация на делегираните бюджети в здравеопазването.
- Гарантиране на използването на оперативния резерв на НЗОК само за медицински дейности в болничната и извънболничната помощ.
- Възстановяване на публичното и прозрачното управление на НЗОК чрез трипартитен принцип.
- Възстановяване на договорното начало чрез институциите.
- Връщане на договарянето на цените и обемите на медицинските дейности чрез НРД с възстановен едногодишен срок на действие.
- Изготвяне на стратегия за реформа в здравеопазването с участието на заинтересованите страни.

3

► млрд. лв. вероятно ще са парите за здравеопазване догодина

Пари

Deloitte. CSR

КОНКУРС

СОЦИАЛНО ОТГОВОРНА КОМПАНИЯ НА ГОДИНАТА

КАТЕГОРИИ

- СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ КЪМ СЛУЖИТЕЛИТЕ
- СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА
- ЕТИЧНОСТ И ОТГОВОРНОСТ КЪМ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ
- УЧАСТИЕ В ПРОЕКТИ С ДЪЛГОСРОЧЕН ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗЕН ЕФЕКТ
- БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТ

ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА,
МОЛЯ ПОСЕТЕТЕ
EVENTS.PARI.BG

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ТЕЛ. 02/4395848, 4395 850 . NORA.KALIONSKA@PARI.BG

СЪС СЪДЕЙСТВО НА:

Postbank

Член на Eurobank EFG Груп

Фермерите искат от ЕС гъвкав модел за субсидиране без тавани

Европейската комисия представи три варианта за политическия гръбнак на Общата земеделска политика на Евросъюза 2013-2020 г.

Асоциацията на земеделските производители в България (АЗПБ) ще настоява за запазването на директните плащания за земеделските производители при формирането на новата Обща селскостопанска политика (ОСП) на ЕС от 2013-2020 г. и ще поиска по-гъвкав модел за субсидиране, който да не включва таван за плащанията, съобщиха от сдружението. Асоциацията представи своето становище за предстоящата реформа в земеделската политика на ЕС. В четвъртък Европейската комисия публикува документ, който очертава три варианта за бъдещата Обща селскостопанска политика до 2020 г. (виж карето).

Против радикалната реформа

Позицията на асоциацията е твърдо за запазване на модела на директните плащания, както и за изравняване на субсидиите за всички страни членки. „Ние не приемаме третия от възможните варианти, който е доста радикален и предвижда постепенно спиране на субсидиите за земеделие. Искаме размерът на директните плащания да се изравни за всички членки от 2013 г.“, каза главният секретар на сдружението Ивайло Тодоров. По думите му вариантът, който би удовлетворил българските земеделци, е гъвкавост при субсидирането на определени сектори и да не бъде въведен таван на плащанията, т.е. първият модел и донякъде вторият. Изравняването на субсидиите е подкрепено от българското правителство, както

и от повечето от по-новите страни членки на ЕС, които са в неравностойно положение спрямо по-старите и получават непълнен размер на субсидията.

Повече гъвкавост

Асоциацията смята, че има нужда от повече гъвкавост при директните плащания, която да позволи по-голяма диференцираност на земеделския сектор. „Под гъвкавост имаме предвид държавите да имат свобода да плащат по-големи субсидии за дадени производства или региони, които по една или друга причина са в по-неравностойно положение в сравнение с други. В сегашния модел размерът на плащанията е еднакъв за всички и се базира на единица земеделска площ“, каза Тодоров.

По думите му такива сектори са т.нар. уязвими производства като овощарството и зеленчукопроизводството, които имат нужда от по-големи субсидии в сравнение със зърнопроизводството например. „Особено важен е въпросът с животновъдството, защото повечето животновъди не притежават земя, а субсидии се плащат само за площ“, добави Тодоров. Друг проблем, който гъвкавото плащане би решило, според Тодоров е този на т.нар. необлагодетелствани региони. „Има идея те да се включат към субсидираните региони. Сега тези региони разчитат на Програмата за развитие на селските региони, но подпомагането по нея е доста тромаво и

бавно“, обясни главният секретар на сдружението.

Без таван и по-ниски екоизисквания

„Против сме да има таван на плащания за едно земеделско стопанство и имаме сериозни опасения към въвеждането на по-високи екологични изисквания при определянето на директните плащания“, каза още Ивайло Тодоров.

Екоизискванията са завишени и в трите варианта, представени от Европейската комисия. Идеята е да се постигне по-добра среда за живот в селските региони. Според АЗПБ обаче изискванията са тежки за българските земеделци, защото у нас става дума за оцеляването на селските региони и субсидиите, които получаваме, се влагат изцяло за тази цел.

Не на същото мнение са обаче природозащитниците. От WWF-България оповестиха позицията на международната екоорганизация, която приветства увеличаването на ангажиментите за опазване на околната среда, които намират отражение в определянето на директните плащания, и дори настоява за още потвърдени екоангажименти в ОСП след 2013 г.

Държавата е за субсидиите

АЗПБ ще организира обществени дебати в големите градове, за да се чуе мнението на всички земеделци, след което ще представи официално становище в министерството

► Позицията на асоциацията е твърдо за запазване на модела на директните плащания, както и за изравняване на субсидиите за всички страни членки

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

на земеделието.

Държавната позиция на България така или иначе е за изразяване на субсидиите в страните членки и отпадане на историческия подход, както и за корекции по отношение на

плащанията към секторите растениевъдство и животновъдство, коментира и земеделският министър Мирослав Найденов. Българският представител в комисията по земеделие на Европарламента Мария

Неделчева също е насочила усилията си към тези цели. Тя призова земеделските организации да бъдат сплотени и активни, за да успеем да защитим позицията си.

Ани Когжаванова

” Изказването на европейския комисар по земеделието Дачиан Чолош, че общата земеделска политика ще се съобрази с факта, че в ЕС има 27 членки, а не само две (визирайки Франция и Германия, които са против директните плащания - бел.ред.), ни дава оптимизъм да вярваме, че изравняване на субсидиите е постижима цел.

Ивайло Тодоров,

Асоциация на земеделските производители в България

” Сега топката е в нашите ръце - представителите на Европейския парламент и земеделските асоциации и организации в България, за да защитим вижданията си за бъдещето на ОСП, базирани на идеи и солидни аргументи

Мария Неделчева,

член на комисията по земеделие в Европарламента

Реформа Три варианта за ОПС

► В четвъртък Европейската комисия публикува документ, който очертава три варианта за бъдещата обща селскостопанска политика до 2020 г. Това са възможните политически линии, върху които ще се опрат конкретните законодателни инициативи при формирането на ОСП. Те не са окончателни и твърди модели на реформата.

1 По-консервативен вариант, който залага на постепенни реформи, за да се коригират най-съществените слабости на досегашната ОСП, например чрез по-справедливо разпределяне на субсидиите между държавите членки и между земеделските произво-

дители. Екоакцентите са върху изменението на климата, биоразнообразието, биоенергията и иновациите.

2 По-екологично устойчива и по-балансирана ОСП. Вариантът залага на въвеждане на тавани за плащанията и дава предимство на по-малките земеделски производители. По-голямо значение на околната среда, на реструктурирането и иновациите и на местните инициативи. Предлага инструменти за управление на риска и за стабилизиране на доходите, както и нови критерии за разпределяне на средствата.

3 По-радикална реформа, съсредоточена изцяло върху екологичните цели. Предвижда постепенно спиране на директните плащания, както и постепенно

спиране на прилагането на повечето пазарни мерки. Запазва се обаче клаузата за „смущение на пазара“ при тежки кризи. Развитие на селските региони се свързва предимно с мерките за опазване на околната среда и оставката на обществени блага.

► Основната цел на реформата на ОСП е да отговори на новите икономически и екологични реалности, както и да създаде устойчиви, конкурентни стопанства и по-добро развитие на селските райони. Също така обаче идеята е да се компенсират регионите с природни ограничения.

► Трите модела са изработени на базата на широки обществени обсъждания с гражданите от целия Европейски съюз. Първите законодателни инициативи по реформата в ОСП се очакват през лятото на 2011 г.

Проектът “Супер НЕК” крие финансови рискове за АЕЦ “Козлодуй” и ТЕЦ “Марица Изток” 2

Излизането на оператора на енергийната мрежа (ЕСО) от НЕК ще разклати сериозно финансовото й състояние. Сливането с централите цели да я закрепи

Вливането на АЕЦ “Козлодуй” и ТЕЦ “Марица Изток” 2 в Националната електрическа компания крие рискове пред двете държавни компании, които нямат дългове и са финансово стабилни за разлика от НЕК. Целта на реструктурирането е подобряване на финансовото състояние на НЕК, която има доста задължения, натрупани основно заради два проекта - АЕЦ “Белене” и хидроенергийния проект “Цанков камък”, обясни за в. “Пари” Валентин Николов, който е член на комисията по икономика, енергетика и туризъм в парламента. Експерти обаче изразиха притеснения, че това може да е рисково за двете държавни централи.

Най-вероятният вариант

В момента работна група обмисля промените в енергийните закони, за да ги синхронизира с енергийната стратегия на Европейския съюз. По думите на Николов все още се мислят различни варианти за реструктурирането на Българския енергиен холдинг (БЕХ), в който влизат “Мини Марица-изток”, ТЕЦ “Марица Изток” 2, АЕЦ “Козлодуй”, НЕК, ЕСО, “Булгаргаз”, “Булгартрансгаз” и “Булгартел”. Евентуалното сливане не означава, че новата компания ще се подсили, а крие

риск в обратното - да повлече надолу печелившите в момента АЕЦ “Козлодуй” и ТЕЦ “Марица Изток” 2. Най-обсъжданият въпрос обаче е сливането на централите с НЕК.

Оперативно отделяне

Пред държавата стои още едно задължение - до март 2011 г. операторите на енергийните мрежи у нас - Електроенергийният системен оператор (ЕСО) и “Булгартрансгаз”, трябва да бъдат отделени от търговците на енергия - НЕК и “Булгаргаз”. Задължение на държавата е до края на годината да реши как ще се осъществи това разделение, което се изисква от приетия през 2009 г. трети либерализационен пакет в ЕС. Работната група обмисля вариант те да бъдат изведени чисто оперативно, като активите им останат в компаниите търговци. Това обаче е в противоречие с изискването на ЕС за пълна либерализация на пазара и ограничаване на монопола. Ако ЕК не позволи подобно отделяне и поиска операторите да излязат с капитала си обаче, НЕК ще затъне съвсем, смята представителят на икономическата комисия в парламента. Причината е, че именно в ЕСО е по-голямата част от капитала на НЕК - енергийната мрежа.

Вместо печеливш - губещ

Държавният търговец е на загуба от миналата година. По думите на Валентин Николов НЕК е платила част от заемите за “Цанков камък” от австрийските банки със собствени средства. Това е влошило допълнително финансовите показатели на

► Печалбата на АЕЦ “Козлодуй” за 2009 г. е 65 млн. лв.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

компанията. Според Николов, ако ЕСО излезе от НЕК като актив, банките, от които компанията е теглила кредити, имат право да си ги поискат предсрочно. От друга страна, обединението

ще намали оперативните разходи на компаниите, които ще имат общо счетоводство, консултанти и др. При това обаче има опасност да се стигне до преливане на средства. Според бившия

директор на АЕЦ “Козлодуй” Йордан Костадинов след време, ако се направи общ финансов отчет, може да излезе, че компаниите, атомната електроцентраля и ТЕЦ “Марица Изток” 2

са станали губещи. Николов признава, че прозрачността трудно може да се контролира в този случай и зависи от волята на управлението на новата компания.

Елина Пулчева

Обединението може да намали прозрачността

Всяко реструктуриране трябва да се прави според целите на енергийната политика. До момента БЕХ не показва резултати от целта, с която беше създаден. А неговата идея беше за експанзия на регионалния пазар и натрупването на активи.

Ако има реструктуриране на холдинга,

Руслан Стефанов,
Център за изследване на демокрацията

” **Едва ли най-добрият вариант е да сложим добре работещо предприятие в губеща компания**

трябва да се помисли най-напред дали това ще доведе до по-голяма прозрачност.

Трябва да се мисли за намаляване на разходите на дружествата, които ще се вляят в НЕК. Едно механично сливане на предприятията няма да повиши прозрачността, а напротив. За да има ефект, трябва да има

интегрирано управление на дейностите, като общо финансово управление и общи доставки например.

Тъй като НЕК е в лошо финансово състояние, едва ли най-добрият вариант е да сложим едно добре работещо предприятие като АЕЦ “Козлодуй” в една губеща компания и да очакваме подобрение.

Компаниите ще подсилят финансовото състояние

Все още обединението на трите компании е на ниво обсъждане в работната група и не сме взели окончателно решение. При всички положения, ако вливането се случи, компаниите ще влязат в НЕК с активите и капитала си. НЕК трябва да бъде капитализирана, особено след големите разходи, които паднаха върху компанията за големите проекти като “Цанков камък” и АЕЦ “Белене”. Хидроенергийният проект дори беше финансиран накрая и със собствени средства от НЕК. Това влоши доста финансовите й показатели.

Ние търсим вариант Електроенергийният системен оператор да излезе от НЕК чисто

Валентин Николов,
член на комисията по икономика, енергетика и туризъм в Народно-то събрание

” **Компаниите ще ползват общи консултанти и общо счетоводство, а това ще доведе до намаляване на оперативните й разходи значително**

оперативно, а не чрез активите си. Ако се влязат с капитала, операторите на мрежите ЕСО и “Булгартрансгаз” трябва да бъдат подчи-

нени на друг министър според европейска директива. Ако излизането на ЕСО като актив на НЕК се случи, разходите на електрическата компания по заемите й от банки ще нараснат главоломно.

На база клаузите в договорите за кредитиране трезорите може предварително да изискат парите по заемите заради влошеното състояние на компанията. В този случай от чисто финансова гледна точка сливането с АЕЦ “Козлодуй” и ТЕЦ “Марица Изток” 2 ще е много по-добре за НЕК. Компаниите ще ползват общи консултанти и общо счетоводство, а това ще доведе до намаляване на оперативните й разходи значително.

ФПБ

Фондация “Помощ за Благотворителността в България”

“Отговорна фирма - отговорни служители”

Конференция на Фондация “Помощ за благотворителността в България” за благотворителността от работното място

**“Отговорна фирма - отговорни служители”
Дарителство на служителите в банковия сектор**

Кога: 24.11.2010, 9.00 часа

Къде: хотел “Арена ди Сердика”, София

Представянето на практически примери от банковия сектор ще бъде отправна точка на дискусиата за ангажирането на служителите в социално-отговорни програми. Каним PR, HR и КСО експерти от всички бизнес сектори, които се интересуват от разнообразните ползи от благотворителността от работното място върху публичния образ на работодателя, екипните отношения и уменията на служителите.

Медиен партньор:

С подкрепата на:

Пари BONNIER
Business Press International

Trust for Civil Society
in Central & Eastern Europe

Русия и НАТО ще си сътрудничат в противоракетната отбрана

Москва настоява да участва като равноправен партньор в системата

Русия и НАТО постигнаха съгласие да си сътрудничат при разработването на система за противоракетна отбрана. Това е първият сигнал за затопляне на отношенията, които се влошиха след военната интервенция на Русия в Грузия през 2008 г. "Днес не само че погребяхме призраците на миналото, които дълго ни преследваха, но и поставихме ново начало", каза генералният секретар на алианса Андерс Фог Расмусен след двудневната среща на върха в Лисабон.

Изгодно предложение

Досега Кремъл се противопоставяше на създаването на система за противоракетна отбрана в Европа, която според плана на предишния президент на САЩ Джордж Буш предвиждаше разполагането на постоянни бази в Полша и Чехия. Идеята на сегашния президент Барак Обама обаче изключва фиксирани бази и разчита на

изграждането на мобилни и морски радарни и прихващачи, които по-лесно може да се свържат с руските системи. По думите на Обама създаването на противоракетен щит, който да защитава Европа и Северна Америка, "предлага роля на всички съюзници в борбата със заплахите на нашето време". И НАТО, и Русия са изправени пред общи предизвикателства и имат важни общи интереси, се казва в изявлението на двете страни. Освен това предложението на Вашингтон за изграждането на щит на стойност 200 млн. EUR през следващите десет години е изключително изгодно, като се има предвид, че в момента всички държави съкращават разходите си за отбрана, смятат страните от алианса.

Вариант

Русия е предложила на партньорите от НАТО да обсъдят т.нар. секторална система за противоракетна отбрана, стана ясно след заседание на Съвета Русия-НАТО в Лисабон. "Разбира се, това е тема, която изисква отделен анализ, и аз днес не настоявах

► Днес не само че погребяхме призраците на миналото, които дълго ни преследваха, но и поставихме ново начало, каза генералният секретар на алианса Андерс Фог Расмусен

СНИМКИ REUTERS

да ни дадат бърз отговор", коментира руският президент Дмитрий Медведев. "Нещо повече, разбирам, че по повод подялбата на отговорностите в рамките на европейската система може да има различни позиции на различните страни", добави той. Руският

президент обаче подчерта, че Русия е готова да участва в системата само на равноправна основа. "Нашето участие може да бъде само партньорско", обясни той. По думите му или Русия ще участва пълноценно, ще отговаря за решаването на едни или други проблеми, или

няма да участва изобщо. "Ако не участваме изобщо, по разбираеми причини ще бъдем принудени да се защитаваме", добави той.

Без имена

Опасността Турция да не приеме предложения от САЩ план беше разсеяна,

след като страните решиха да не определят конкретен източник на заплахата. Анкара се противопоставяше на идеята Иран да бъде изрично посочен в документа, тъй като двете страни имат много интензивни икономически отношения. □

Ирландия се очаква да поиска помощ днес

Правителството отхвърля възможността за увеличаване на корпоративния данък

Ирландското правителство се събра вчера да обсъди четиригодишния си план, според който бюджетният дефицит на страната трябва да бъде намален с 15 млрд. EUR. Дъблин предвижда до 2014 г. дупката в хазната да достигне 3% от БВП спрямо цели 32%, които се прогнозираше за 2010 г. Документът се подготвя още от септември, като окончателният му вариант ще бъде публикуван утре.

Подкрепа

От кабинета на министър-председателя Брайън Кауън съобщиха, че планът е бил одобрен от експерти на Международния валутен фонд, Европейската комисия и Европейската централна банка. Представители на т.нар. тройка пристигнаха миналия четвъртък в Дъблин, за да прегледат състоянието на банките и да обсъдят евентуална международна помощ за Ирландия. Междувременно вчера местната радио- и телевизионна компания RTE съобщи, че до края на деня се очаква правителството да помоли МВФ и ЕС за финансова подкрепа, като официалната молба ще бъде

► Ирландският финансов министър Брайън Ленихан заяви, че ще препоръча на кабинета да поиска финансова помощ от ЕС и МВФ

де подадена днес.

Стратегия

Преди правителственото заседание вчера премиерът подчерта, че Ирландия няма да вдига корпоративния данък. В момента страната има една от най-ниските ставки на данък печалба в Европа - 12.5%, и разчита на него за привличане на чуждестранните инвести-

тори. Някои страни членки на ЕС, като Франция и Германия, критикуват Дъблин за това, като казват, че това е нелоялна конкуренция. Според тях заради сериозния дефицит правителството трябва да увеличи ставката. Кауън обаче е категоричен, че ниският данък е ключов елемент от националната промишлена стратегия. □

Пекин наложи по-големи резерви на банките

Правителството се опитва да ограничи инфлацията, която достигна 2-годишен рекорд през октомври

Китай поиска от банките в страната да поддържат по-големи резерви с цел да се намали кредитирането и да се ограничи инфлацията. Това е второто поредно увеличаване на банковите резерви за последните две седмици, след като ръстът на цените достигна двугодишен връх през октомври.

От 29 ноември банките в Китай ще трябва да заделят по още 0.5% от депозитите като резерви. Изискванията са различни за различните институции, но за най-големите търговски трезори резервите достигат до 19%.

Опасения

Според икономистите значителните парични ресурси в страната в резултат на мерките за насърчаване на потреблението и активно банковото кредитиране са причината инфлацията през октомври да достигне 4.4%.

Това е доста над определената от правителството

цел от 3%. Нещо повече, основните продукти са поскъпнали с над 10%, което може да доведе до гражданско недоволство. Бедните семейства в страната харчат половината от доходите си за храна.

Регулаторните власти се тревожат, че свръхкредитирането води до бум на покупките на недвижими имоти и други активи. Това от своя страна може да доведе до ръст на лошите кредити в страната и да натовари банковата система.

Аргументи

Вдигането на задължителните резерви ще позволи на Пекин да забави ръста в кредитирането, без да оскъпява кредитния ресурс с увеличаване на лихвите.

Така правителството ще избегне по-големите лихвени разходи за държавните компании и финансовите агенции, чрез които местните власти инвестират в инфраструктура и недвижими имоти.

Освен това по-високите лихви може да привлечат спекулативен капитал. През последните месеци се забелязва ръст на горещите пари въпреки усилията на държавата да ограничи тези потоци. □

Различия

Фед с рецепта за Китай

► Докато Пекин предприема мерки за охлаждане на икономиката и ограничаване на инфлацията, Вашингтон се опитва да насърчи растежа и да избегне дефлацията. ► Наскоро Федералният резерв обяви, че ще налее 600 млрд. USD в икономиката, което беше разкритикувано от Китай и няколко други страни, тъй като ще доведе до поевтиняване на долара.

► В края на миналата седмица председателят на Фед Бен Бернанке заяви, че ако Китай остави валутата си да поскъпне, това ще охлади икономиката и ще намали инфлацията.

► В същото време от това ще спечелят по-развитите икономики, тъй като китайският износ ще поскъпне. "Крайният резултат ще бъде един по-балансиран и устойчив световен растеж", каза Бернанке.

Решение**И „Гранд хотел Варна“ слиза от борсата**

Акционерите на „Гранд хотел Варна“ решиха компанията да бъде отписана от регистъра на публичните компании, воден от Комисията за финансов надзор. Това става ясно от протоко-

ла към проведеното общо събрание в дружеството. На него са присъствали 2 акционери, притежаващи общо 94.05% от капитала в туристическото дружество. Водещ акционер в дружеството е „Балкантурист елит“ - наследник на бившия приватизационен фонд на „Мултигруп“, което от своя страна е притежавано от лихтенщайнската

компания „Пи ЕФ Ейч Си Лимитид“. Именно „Балкантурист елит“ отправя търгово предложение към акционерите в „Гранд хотел Варна“, преди да се състои общото събрание за отписване в компанията. Хотелът беше последната фирма от бившата група на „Мултигруп“, придобита чрез масовата приватизация и останала с публичен статут.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ**„Ален мак“ отново ще се продава**

Гордостта на социалистическата козметика ще бъде обявена окончателно в несъстоятелност и търсенето на купувач започва отново

Най-старият производител на козметика у нас „Ален мак“ буквално спря да работи. Продажбите на фирмата през третото тримесечие на тази година се свиха до неприличните 100 хил. лв. Това е десетки пъти по-малко от продажбите до средата на годината. Те от своя страна пък бяха оценени като отчайващо слаби в сравнение с предишни години. Така упоритото движение надолу вече спира по една-единствена причина - дъното. Така фирмата, за която в миналото се водеха битки в чии ръце да премине (виж карето), в момента вече дори няма активен сайт. „Ален мак“ увяхна.

Приближаването на края

„Ален мак“ е в процедура на несъстоятелност, защото не може да обслужва кредитите си. Спадът на постъпването не го позволява. Съвсем скоро обаче предстои да бъде задействана и процедурата по окончателния фалит на компанията.

„Очаквам всеки момент

да се назначи дело за обявяване в окончателна несъстоятелност на дружеството“, каза изпълнителният директор на Пенсионноосигурителна компания „Доверие“ Даниела Петкова. Компанията е основен облигационер на козметичното дружество. Окончателното обявяване в несъстоятелност ще позволи на синдика да започне продажба на компанията или части от нея. „Нашето желание е тя да се продаде изцяло“, каза Петкова. По думите ѝ вече е имало разговори с потенциални купувачи, които са извън България. „Водим разговорите с купувачи в присъствието на собствениците на „Ален мак“ и мисля, че самите те вече са наясно, че това е най-добрият изход от ситуацията“, твърди Петкова.

Първите знаци

Проблемите на „Ален мак“ с изплащането на облигационен заем започнаха в началото на 2009 г. Първо кредиторите се съгласиха да разсрочат заема от 6.5 млн. EUR, а

► Проблемите на „Ален мак“ с изплащането на облигационен заем започнаха в началото на 2009 г.

след това козметичната компания издаде втора малка емисия дългови книжа за 540 хил. EUR, за да погаси текущи задължения. В началото на 2010 г. „Ален мак“ поиска ново преговаряне, което не влизаше в плановете на облигационерите. Дружеството така и не успя да плати текущи лихви по емисиите, което направи облигациите предсрочно изискуеми. Невъзможността на компанията да погаси задълженията си доведе до поредици събрания, на които кредито-

рите трябваше да решават съдбата на емисиите.

Отново за продажба

Докато продължаваха преговорите, бизнесът на дружеството се влошаваше. В началото на октомври около 200 работници в козметичната компания „Ален мак“ трябваше да излязат в принудителен неплатен отпуск. Причината е невъзможността на компанията да изплати пълните трудови възнаграждения на служителите си от март насам.

Така сред кредитори-

те на дружеството освен облигационери и доставчици се наредиха и работниците.

Обикновено свързано с негативни асоциации, окончателното обявяване в несъстоятелност този

път не е толкова лоша новина. Това е възможност за ново начало за „Ален мак“. Ако, разбира се, се намери реален купувач на изпадналата в затруднение компания.

Мирослав Иванов

Акценти**Кратка история на приватизацията**

► 1995 г. - Първи опит за приватизация на дружеството. Агенцията за приватизация продава завода по две паралелни процедури. Първоначално конкурса спечели „Канотранс“-Варна, която даде 6.3 млн. USD. Договор обаче не бе подписан, а АП обяви ново набирание на оферти за 51% от компанията. Оферти подадоха РМД „Аленма“, консорциум „Космогар“ и „Магнолия 99“. Междувременно Върховният съд постанови договор да се сключи с „Канотранс“ и АП изпълни разпоредбата. Друже-

ството обаче така и не беше окончателно продадено.

► 2002 г. - Компанията най-сетне преминава в частни ръце. Продажени са 57% от капитала на „Ален мак“, купувач е „Ефектен унд Финанц-България“. Компанията е представявана от Петър Терзиев, известен като зет на последния комунистически премиер Георги Атанасов и съдружник на Георг Цветански. Купувачът плати 5.55 млн. USD в деня на подписване на договора. „Ефектен унд Финанц-България“ се задължи да инвестира 2.8 млн. лв. за срок от 3 години. От конкурса на АП отпаднаха „Синтофарм-България“, „ПМ-Груп“ и „Рубела козметикс“.

СЪОБЩЕНИЕ ЗА РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИКЛЮЧИЛО ТЪРГОВО ПРЕДЛАГАНЕ

На основание чл. 157 от ЗППК и чл. 37, ал. 1 от Наредба № 13/2003 г. за търгово предлагане за закупуване и замяна на акции, „Тим Клуб“ ООД, гр. Варна, в качеството си на търговско предложение, отправил търгово предложение по чл. 149, ал. 1, т. 1 от ЗППК за закупуване на акциите на останалите акционери на „Кепитъл Менеджмънт“ АД СИЦ, гр. София, уведомява относно следните резултати от търговото предлагане: **търговото предлагане започна на 23.10.2010 г. и приключи на 19.11.2010 г., при следните резултати:**

- акционери, приели търговото предложение - няма;
- акции, за които е налице приемане на търговото предложение - 0/нула/ броя акции.

Тенденция

И управляващите дружества спират дейност

Освен инвестиционните посредници и управляващите дружества започнаха да прекратяват дейността си. Последното, което падна жертва на кризата на капиталовия пазар, е “Ове-

рон финанс”. В началото на миналата седмица Комисията за финансов надзор отне лиценза на дружеството, което е след искане от самото дружество. Успоредно с това КФН отне и издаденото разрешение за организиране и управление на договорен фонд “Оверон престо”. Това е и единственият фонд, който

УД беше организирано. Причината за отнетото разрешение е, че в продължение на една година от получаването му нетната стойност на активите на фонда не е достигнала лимита от 500 хил. лв. Вече няколко управляващи дружества върнаха лиценза си заради липса на инвестиции в договорните им фон-

дове. По данни на Фонда за компенсиране на инвеститорите до 15 октомври 2010 г. с отнети лицензи са “Загора Финакорп Асет Мениджмънт” АД, “Евър управление на активи” АД, “Булдев Асет Мениджмънт” АД, “Кепитъл Маркетс Асет Мениджмънт” АД, “Съединение Асет Мениджмънт” АД.

ALCOMET
providing opportunities

Инвестиционните посредници

Само за седмица две дружества доброволно прекратиха дейността

Всеки пети инвестиционен посредник в България спря да работи от началото на кризата досега. Основната причина, поради която дружествата за брокерски услуги спират дейността си, са намалелите приходи от комисиони, които са следствие от силното понижаване на оборотите на Българската фондова борса през последните близо две години. На българския пазар вече има 48 посредника, като 11 вече прекратиха дейността си, а в началото на 2008 г. приключи процесът по вливане на “СТС Финанс” ЕАД в “Булброкърс” ЕАД.

Стремглаво наголу

На последното заседание на ръководството на Комисията за финансов надзор беше отнет лицензът на ИП “Капитал Финанс” ООД по тяхно искане, което е десетият фалит на инвестиционен посредник у нас от началото на кризата.

Всичко започна през февруари 2009 г. с “Бора Инвест” АД. Още тогава мениджъри в бранша прогнозираха вълна от фалити на посредници заради спада в цените на акциите, което, съчетано с по-ниския инвеститорски интерес към пазара, доведе до силно свиване на приходите на посредниците. Перото с най-голяма тежест в приходите са комисионите, които са процент от изхарчените средства от играчите за сделки с ценни книжа. Голяма част от тези посредници бяха създадени по време на бума на капиталовия пазар и основната цел беше да се търсят лесни и бързи печалби. Започналият още в края на 2007 г. спад на Българската фондова борса и стремглавото продължаване на низходящото движение през 2008 г. доведе до силно свиване на приходите на инвестиционните посредници. В същото време разходите за дейността на дружествата в бранша до голяма степен са фиксирани, тъй като и законодателството изисква поддържането на определен брой служители, без значение каква е големината на посредника.

Именно спадът в цените на акциите и оттеглянето на голяма част от чуждите инвеститори от БФБ доведе и до силния спад на приходите от комисиони, които при бума на пазара бяха достатъчни за всички. Така започна и отсяването на посредниците, които разчитат основно на приходи от търговията на българския пазар.

Кой е последният отпаднал

Единадесетото дружество, което ще спре да изпълнява брокерски услуги, е ИП “Астра Инвестмънт” АД. На общо събрание на акционерите на дружеството на 15 ноември 2010 г. е било решено дейността да спре. Акционерите в “Астра Инвестмънт” избраха за ликвидатор изпълнителния директор на посредника Десислава Йорданова, която е изпълнителен директор и на фонда за земеделска земя “Агро Финанс” АД-СИЦ. Ликвидаторът няма да получи възнаграждение, се казва в протокола от общото събрание, публикуван в Търговския регистър. С това броят на прекратилите дейността си посредници достига 11. Именно Десислава Йорданова е най-големият акционер в “Астра Инвестмънт”. Като физическо лице тя има 5.15% от акциите, а чрез “Топ Про” ЕООД е собственик на още 48.4% от капитала. Десислава Йорданова не беше открита за коментар.

“Астра Инвестмънт” получи лиценз от КФН на 18 юни 2008 г., когато бяха едни от най-големите разпродажби на БФБ. Въпреки това през 2008 г. дружеството има 118 хил. лв. общи приходи и 23 хил. лв. нетна печалба. През 2009 г. обаче “Астра Инвестмънт” излиза на загуба от 71 хил. лв., като през миналата година посредникът има 169 хил. лв. общи приходи.

Мениджъри на инвестиционни посредници са категорични, че тенденцията на доброволен отказ от лиценз ще продължи и през следващата година.

Атанас Христов

► Кризата ще отсее от пазара посредниците, които бяха създадени при бума на фондовата борса, с цел бърза и лесна

Тенденцията на връщане на лицензи ще продължи

Очаквам тенденцията на връщане на лицензи от инвестиционните посредници да продължи и дори да се засили през следващата година. Причините са силно намалелите обеми и обороти на Българската фондова борса и спадът на инвестиционния интерес към капиталовия пазар. Повишаването на таксите, което готви Комисията за финансов надзор за поднадзорните лица и в частност за посредниците, е са допълни-

Ангел Рабаджийски,
изпълнителен директор на ИП
“Карол” АД

” Повишаването на таксите, което готви КФН, ще е допълнителна тежест за бизнеса

телна тежест за бизнеса.

Със сигурност тези процеси ще отсееят от пазара посредниците, които бяха създадени в бума на капиталовия пазар и разчитаха на бързи печалби. Тези, които предлагат повече услуги на клиентите си са с по-голям шанс да оцелеят. Тенденцията на връщане на лицензи обаче ще си продължи, защото при слаб пазар трудно се генерират обороти. Консолидацията е много

по-труден процес и се прави с цел икономии от мащаба, свиване на разходите например. Тя е добра, когато има как посредниците да се допълват, или при покриване на други дейности. Като гледам списъка с останалите участници и при този труден пазар по-вероятно е да видим много върнати лицензи, отколкото консолидации. Това ще доведе и до преразпределение на пазара за оцелелите.

Търговия**Оборотът се понижи с близо 40%**

Оборотът, които са направили инвестиционните посредници през третото тримесечие, се е понижил с 39.3%, показва информационният бюлетин на фондовата борса. В периода юли

- септември изхарчените средства са били 169.4 млн. лв. спрямо 279 млн. лв. през второто тримесечие. Сключените сделки през третото тримесечие намаляха с 9.8% до 47 464, а изтъргуваните акции намаляха с 40.6% до 87.25 млн. лота за юли - септември 2010 г.

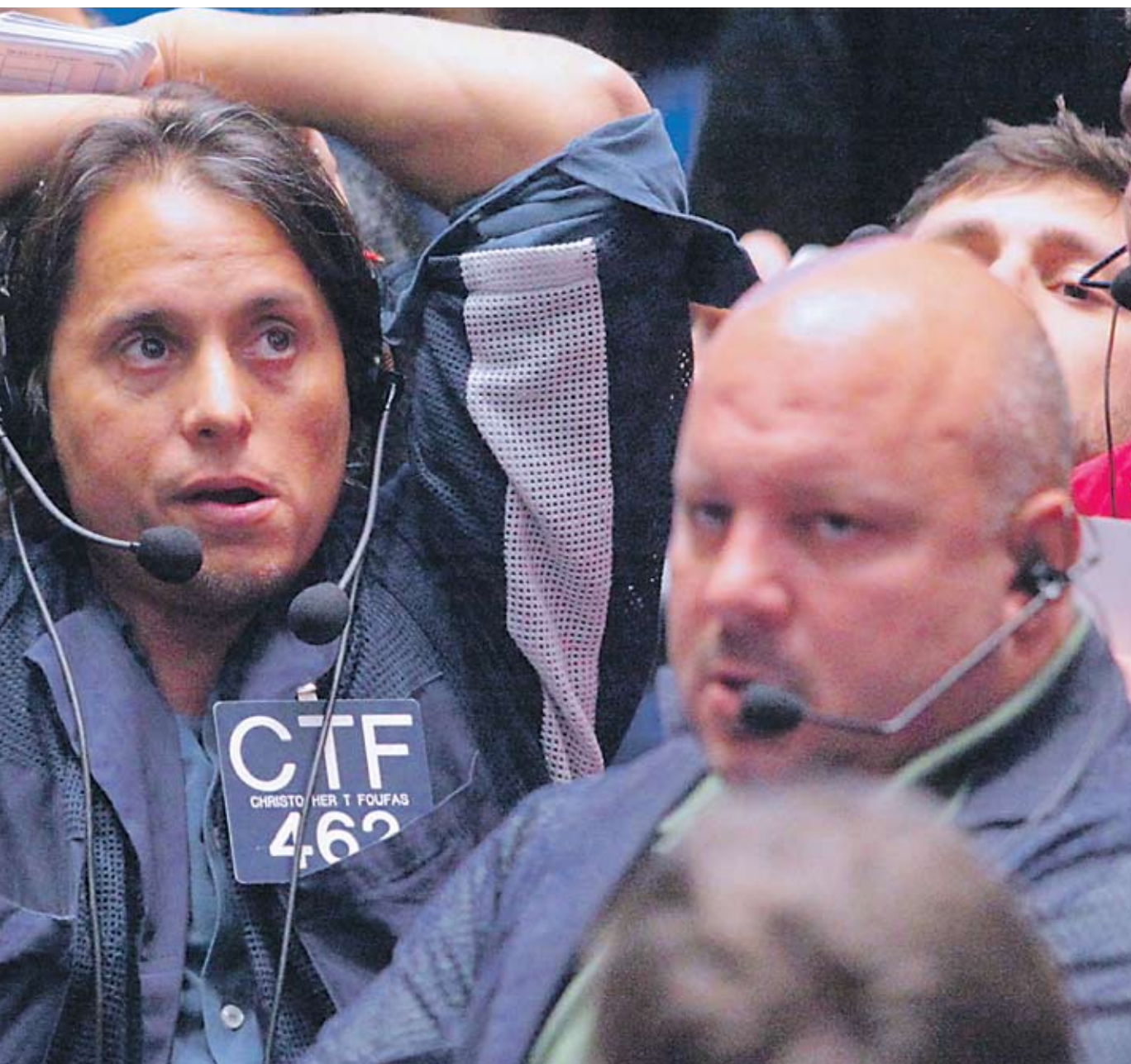
СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Оценка**10.47**

▶ млрд. лв. в общата пазарна капитализация на Българската фондова борса след края на сесията в петък

Иници намаляха с една пета

си. От началото на кризата са 11

Ще има консолидация между посредници

на печалба, твърдят мениджъри в бранша

СНИМКА BLOOMBERG

Неизгодно е да продължаваш работа

Мога само да подозирам какви са причините за връщането на лицензи от инвестиционните посредници, защото всеки има различни причини. От разговорите с колеги, които прекратиха дейността си, стигам до извода, че сред причините за отказ от дейност са фиксираният разход, които имат инвестиционните посредници. При постоянно понижаване на оборотите на капиталовия пазар и липса на първични публични предложения

Стоян Николов,
изпълнителен директор на ПФБК

„**Консолидация е малко вероятна, защото има ограничен финансов ресурс**“

източниците на приходи почти липсват и в един момент става неизгодно да поддържаш този бизнес. Очаквам тенденцията да продължи и през следващата година. Вариантът за повишаване на таксите, който подготвя КФН, и всички други разходи ще окажат допълнителен натиск върху бизнеса. И ако част от разходите, като например възнаграждения за персонала или наем, можеш да ги оптимизираш, разходите за надзора не

може да ги намалиш. Консолидация между инвестиционните посредници е малко вероятна, защото има ограничен финансов ресурс, който да се използва от едно дружество, което иска да купи друго. В последните три години, ако някой е успял да натрупа малко резерви, те вече се стопиха и затова мисля, че по-вероятният сценарий е инвестиционните посредници да продължат да връщат лицензите си.

Основната причина посредниците да прекратяват дейността си са силно намалелите обороти на Българската фондова борса, което понижава и приходите от брокерски услуги. При намаляване на бизнеса е нормално да намаляват и посредниците. Според закона ние трябва да поддържаме високи фиксирани разходи за дейността, а в същото време приходите намаляват.

Не мога да класифицирам големи и малки посредници. Всеки си прави сметката и си знае бизнеса. Не искам и да давам оценки, но дружествата с по-диверсифициран портфейл имат по-голям шанс да оцелеят.

Преди време при бума на капиталовия пазар имаше посредници, създадени от мажоритарните собственици на публичните дружества, за да се спестят пари от брокерски услуги. Този тип посредници вероятно ще намалее. Много е интересен въпросът дали няма да има консолидация между посредниците. Без да имам

Любомир Бояджиев,
председател на УС на БАЛИП

„**Преди време при бума на капиталовия пазар имаше посредници, създадени от мажоритарните собственици на публичните дружества, за да се спестят пари от брокерски услуги**“

информация дали има планове за подобни сделки, мисля, че това ще се случи.

Ако тенденцията на ниски обороти на Българската фондова борса се запази, а за момента няма изгледи тя да се промени, съм сигурен, че ще има още посредници, които ще прекратят дейността си. Просто знам какви са сметките, за да поддържаш този бизнес, и засега те не излизат.

MasterCard въвежда система за безконтактни плащания

Системата PayPass ще позволява плащанията до 50 лв. да стават само с едно докосване

„Големият проблем на България е, че картите се използват предимно за теглене на пари от банкомат, а не за разплащания

Мануел Алексе, регионален мениджър на MasterCard за Балканите

12

▶ секунди е времето, за което може да се плати сметка чрез PayPass

80

▶ процента от всички транзакции са за суми под 25 USD

Плащането вече ще става само с едно докосване. MasterCard ще въведе в България системата за безконтактни плащания PayPass. До 10 дни българските картодържатели ще могат да се възползват от новата система.

Безконтактните плащания се извършват чрез специална антена с чип, която се вгражда в картите, но за да платите, няма да се налага да въвеждате ПИН код, както е сега при картовите разплащания. Системата обаче ще може да се ползва само за малки суми - до 50 лв. Ако обаче сумата, която ще плащате, е по-голяма, ще се изисква въвеждането на ПИН код. Антената може да се постави, където иска картодържателят - в часов-

ници, гривни, медальони. Плащането се извършва с докосване на терминал, който приема данните. Основните приемници на този вид плащания са търговците, ресторантите и кафенетата. От MasterCard коментираха, че сигурността на плащанията чрез PayPass технологията е гарантирана, защото транзакцията се одобрява първо от издателя. „Освен това по време на кризата е намалял броят на измамите с карти, защото се въведоха много нови защитни технологии“, каза Мануел Алексе, регионален мениджър на MasterCard за Балканите.

Силата на технологията

Плащането с PayPass отнема най-малко време. Мануел

Алексе коментира, че повечето транзакции с карти са за малки суми, а плащането чрез PayPass ще отнема само 12 секунди. Плащането в кеш отнема 33 секунди, а с карта 26.7 секунди. Според Алексе бързината, която гарантира PayPass, също ще привлече партньори, които да внедрят терминали за плащане. „Търговците например ще увеличат оборота си, защото ще обслужват клиентите си по-бързо“, категоричен е Алексе. Той допълни, че плащанията чрез PayPass ще са напълно безплатни, издаването на карти с антена също няма да струва скъпо. Цената на един терминал за безконтактни плащания е между 50 и 150 EUR. „Банките ще увеличат печалбата си дори само

заради това, че улесняват плащането. Очаква се след 10 дни банките партньори на MasterCard да започнат да издават новите карти с необходимата антена. А всички картодържатели, които искат да се възползват от услугата, могат да получат нова карта от банката, на която са клиент.

Развитие

“Вече 36 страни използват тази система, а с въвеждането ѝ в България ще станат 37”, каза Мануел Алексе. В Румъния PayPass се предлага от три банки, а в Сърбия от една. По думите на Алексе ще минат 1-2 години, докато новата технология навлезе в навигите на хората, а какъв ще бъде обхватът в България, ще зависи

само от кампанията, която направи банката партньор, както и MasterCard. PayPass е технология, която трябва да върви с много други услуги. Първата година ще наблюдаваме как се развива и след това ще я обогатим”, обясни Алексе.

Партньор на MasterCard е една банка в България, а през следващата година ще се присъединят още две. От MasterCard обаче не посочиха коя е банката. “Ще се разбере след 10 дни”, каза Мануел Алексе.

Конкуренция

През септември Пощенска банка и Алианс Банк, заедно със “СЕП България” и “Глобул” въведоха технологията мобилно банкиране. С нея се предлага и възможност

за безконтактно плащане с чип, който се внедрява или на гърба на телефона, или в ключодържател. Максималната сума, която може да се плати, е 20 лв., а терминалите са поставени в различни търговски обекти. Според Алексе обаче мобилното банкиране не е конкуренция на PayPass най-малко защото дава възможност за плащане само в България, а PayPass е международна система. “Добре, че го има мобилното банкиране, защото е показало на хората, че безконтактните плащания са възможни”, обясни Алексе. Според него тези видове разплащания дават на хората едно съвсем различно решение от плащането кеш и с пластмасовата карта.

Рагослава Димитрова

“Боровец” открива сезона с 50% промоция на лифткартите

▶ Тази година са закупени нови оръдия за изкуствен сняг в Боровец

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

В курорта очакват 7% повече български, 5% повече английски и 10% повече руски туристи

Зимният сезон в курорта “Боровец” ще бъде официално открит в събота на 18 декември. През първите два дни цените на лифткартите ще бъдат намалени с 50%, а посещенията на детския снежен парк “Борокидс” ще бъде безплатно, съобщиха от компанията концесионер на съоръженията “Бороспорт”.

Стабилни ръстове

Записванията към момента показват, че българските туристи в “Боровец” ще са със 7% повече. Скиорите от балканските държави се очаква да бъдат на нивото от миналата година.

Ръст от 5% обаче прогнозира английските туропертори. С около 10% се очаква да бъде увеличена и посещаемостта от Русия. Причината за това е наличието на по-голям брой чартърни полети, както и новата директна линия от Екатеринбург.

Тази година по-активни

са и новите пазари - на Централна Европа и Турция. “Очакват се повече туристи от Полша, Словения и Хърватия, а турският пазар се очертава като много перспективен, което се дължи на новооткритите директни полети до София”, коментира Нели Сандалска, председател на съвета на директорите на “Бороспорт”.

Нови инвестиции

Тази година са закупени нови оръдия за изкуствен сняг, като акцентът е осигуряването на изкуствено заснежаване на ски зони

“Ястребец” и “Ситняково”, съобщават от “Бороспорт”.

Завършена е връзката между водоема и Ситняковския дял. Ски зона “Макурджик” пък разполага с нова система за снеготазържане.

Боровец има и две нови инфраструктурни придобивки - осигурени са 150 нови паркоместа в зоната на лифт “Ястребец Експрес”, а през лятото бе реконструиран и пътят от долната станция на Кабинковия лифт до долната станция на лифт “Ястребец Експрес”.

Дарина Черкезова

Volkswagen планира 51.6 млрд. EUR инвестиции през следващите 5 години

Компанията има амбицията да изпревари японската Toyota Motor по продажби и печалба

Най-големият автомобилен производител в Европа Volkswagen ще инвестира 51.6 млрд. EUR през следващите пет години. Целта на компанията е да изпревари Toyota Motor по продажби и печалба. Това стана ясно след срещата на надзорния съвет на Volkswagen в края на миналата седмица. Допълнително 10.6 млрд. EUR ще бъдат инвестирани от смесените предприятия на компанията в Китай.

Цели

Volkswagen ще вложи 27.7 млрд. EUR от общата сума за разработването на нови автомобили и редизайн на съществуващи модели. Предвиждат се средства и за модернизиране на заводите

и оборудването. Над половината от инвестициите ще бъдат направени в Германия. Според анализатори обаче планираната сума може да се окаже прекалено голяма и компанията да не може да я оползотвори. През последните няколко години Volkswagen все не успяваше да изразходва целия си бюджет за капиталови разходи. Въпреки това наблюдатели смятат, че компанията има възможност за разширяване на бизнеса в някои региони, като Русия и Южна Европа.

„Целта ни е още да увеличим рентабилността си и да направим Volkswagen най-подготвената за бъдещето автомобилна група в света“, каза главният изпълнителен директор Мартин Винтеркорн. До 2012 г. компанията планира да продава по над 8 млн. коли годишно, а до 2015 г. бройката им трябва да достигне 10 млн. За увеличаване на доставките производителът ще разчита

на новите си 70 модела.

Разширяване

През септември компанията реши да открие още една производствена линия - за пикапи Атагок, в завода си в Хановер до средата на 2012 г. Очаква се фабриката да произвежда 40 хил. бройки за Европа. В момента този модел се прави само в завода в Аржентина и се продава в целия свят без САЩ.

Volkswagen ще увеличи и производството на автомобили и части в някои от фабриките си в Германия. За да може да задоволи повишеното търсене, компанията ще предложи постоянни договори на около 400 временни работници.

По-рано тази година пък компанията обяви, че смята да открие още два завода в Китай, с което общият им брой ще стане 11. Нова фабрика се подготвя и в САЩ, а мощностите в Русия ще бъдат разширени. □

► Главният изпълнителен директор Мартин Винтеркорн смята да направи Volkswagen най-подготвената за бъдещето автомобилна група в света

СНИМКИ BLOOMBERG

Кредиторите на Anglo Irish ще вземат 20% от парите си

Депозитите на Allied Irish са се свили със 17% от началото на годината

Облигационерите на Anglo Irish Bank одобриха предварителното предложение за замяна на дълг, което закъсалата ирландска банка отправи към тях. На среща в петък мнозинството от държателите на облигации с падеж 2016 г. гласуваха за стартиране на процедурата.

Отстъпка

Окончателно решение дали да приемат офертата на банката кредиторите ще вземат на 22 декември, съобщи Financial Times. Постигане-

то на сделка ще означава, че инвеститорите ще получат едва 20% от номиналната стойност на дълга.

Също в петък се очакваше държателите на облигации на Anglo Irish с падеж през 2017 г. да решат окончателно дали са съгласни да получат по-малка част от инвестицията си. Резултатите обаче ще бъдат публикувани днес.

Спад на депозитите
Междувременно втората по големина банка в Ирландия Allied Irish Bank обяви, че депозитите ѝ тази година са намалели със 17%. Заради кризата както фирмите, така и гражданите масово са изтегляли средствата си. Депозитите са се свили с

около 13 млрд. EUR от началото на годината. Банката обяви също, че ще увеличи размера на планираната емисия акции до края на годината от 5.4 млрд. EUR на 6.6 млрд. EUR.

Тъй като трезорите в страната практически нямат достъп до пазарен ресурс, те са все по-зависими от Европейската централна банка (ЕЦБ) за финансиране. Заемите им от ЕЦБ през октомври са нараснали със 7.3% и са достигнали 130 млрд. EUR. Най-голямата банка в Ирландия Bank of Ireland наскоро каза, че нетните ѝ кредити от „монетарни институции“ са се увеличили до 20 млрд. EUR от 8 млрд. EUR през юни. □

Nissan ще купи 10% от производителя на „Лада“

Японската компания Nissan Motor планира да купи до година 10% от най-големия автомобилен производител в Русия „АвтоВАЗ“. За това съобщи собственикът на руската фирма, държавната „Ростехнологии“.

„Планира се Nissan да купи дял от около 10%“, каза главният изпълнителен директор на „Ростехнологии“ Сергей Чемезов. От японската компания не пожелаха да

коментират.

Сделката ще бъде поредната стъпка към намеренията на Renault-Nissan да придобие мажоритарен дял в производителя на колите „Лада“. Наскоро главният изпълнителен директор на Renault и шеф на японския филиал Nissan Карлос Гон каза, че придобиването на пълен контрол в „АвтоВАЗ“ е логична стъпка. Преди две години Renault плати 1 млрд.

USD за 25% от руската компания.

Nissan ще купи 4% от „Ростехнологии“, така че мажоритарният собственик да запази блокиращия си дял плюс 6% от „Тройка диалог“ през първата половина на 2011 г., каза Чемезов. След това „Тройка диалог“ може да продаде останалата част от акциите си, с което Renault-Nissan ще придобие контролен дял в „АвтоВАЗ“. □

6.6

► млрд. EUR се навява да набере Allied Irish Bank от облигациите, които ще емитира до края на годината

► Облигационерите на Anglo Irish ще вземат окончателно решение дали да одобряват офертата за замяна на дълг на 22 декември

Пари

Вестник „Пари“ търси:

- Икономически редактор
- Икономически репортер

Ако проявявате интерес, моля, изпратете автобиография и кратко мотивационно писмо (не по-дълго от 1/2 страница).

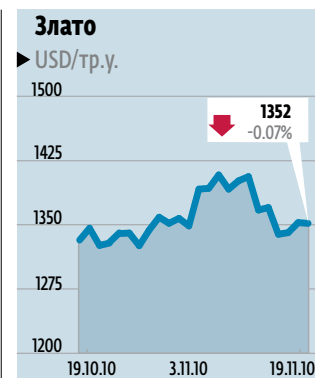
За контакти job@pari.bg

Индекс на деня

0.95

► процента се понижи британският индекс FTSE 100 и достигна 5714 пункта

По време на борсовата сесия в петък измерителят загуби 55 пункта от стойността си. Основната причина за това продължават да бъдат финансовите проблеми на Ирландия

Цената на златото отчете понижение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1352 USD/тр. у. Причината за новия спад е доларът, който поскъпна за пореден път спрямо еврото

Стока на деня

0.52

► процента загуби петролът на борсата в Ню Йорк и стигна 81.99 USD/б

На последната борсова сесия нефтът поевтиня с 0.43 USD заради слабото търсене. Притесненията около дълговата криза в Европа продължават да движат цената надолу

Среброто ще продължава да чупи рекорди и през 2011 г.

Цената на среброто ще премине 30 USD/тр. у. през 2011 г. Това е показало изследване на инвестиционния посредник GFMS Ltd. върху международния пазар на сребро през тази и следващата година. Като основа за тази оценка анализаторите посочват ръста при търсенето на благородния метал от страна на индустрията.

От GFMS са изчислили, че средната цена на среброто за цялата 2010 г. ще достигне 19.94 USD/тр. у., което е с 36% повече спрямо резултата от 2009 г. Само за първите десет месеца на тази година осреднената цена е вече 18.61 USD/тр. у., но в нея не е включен пикът на цената, постигнат в началото на ноември. За 2011 г. изчисленията показват, че средната цена на среброто ще достигне 21 USD/тр. у., като такъв резултат не е бил достиган от 1980 г. В доклада на GFMS се посочва, че в глобален

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

На борсата в Лондон среброто с незабавна доставка се търгува за 26.48 USD/тр. у., което е понижение с 1.48%

мащаб през 2010 г. инвеститорите ще вложат рекордните 4 млрд. USD в сребро, което е силна подкрепа за цената. На фона на волатилната валутна търговия, която ще се наблюдава и през 2011 г., анализаторите очакват среброто да продължи да бъде най-сигурната и нискорискова инвестиция, предпочитана от

инвеститорите. Това ще бъде и главната подкрепа за бъдещо нарастване на цената на метала.

Увеличаващото се индустриално производство ще доведе до 10% ръст при търсенето на сребро в промишлеността според изнесенния доклад. Не по-малък интерес се очаква да има и при търсенето на сребърни монети и бижута. Това ще компенсира напълно спада при производството на сребърни прибори и при използването на метала при фотографията. Междувременно добивът на сребро също ще се увеличава с по 5% през тази и следващата година, но това също няма да е фактор на фона на нарастващото търсене. Най-много ще нарасне добивът в Мексико, Аржентина, Чили и Австралия. В глобален мащаб производството на сребро през тази година ще се увеличи с 24 млн. унции спрямо резултата от 2009 г. □

► Увеличаващото се търсене от страна на индустрията ще продължава да води цената на среброто нагоре
СНИМКИ BLOOMBERG

Коментар

Решението на Ирландия да приеме помощ стабилизира еврото

Еврото стартира изминалата седмица с понижение, достигайки 6-седмично дъно на ниво 1.3447 EUR/USD. Натискът върху единната валута беше провокиран от растящите спекулации дали ще има финансова помощ за закъсалата ирландска икономика. Избягването на по-рисковите инвестиции на фондовите и стоковите пазари заедно с покачващите се напрежения около „периферните“ европейски дългови пазари бяха основният негативен фактор за еврото.

Президентът на ЕС Херман ван Ромпой описа текущото състояние на периферните дългови пазари в Европа като „криза на оцеляване“ не само на еврозоната, но и на целия Европейски съюз. Това беше причината, поради която пазарните участници игнорираха силния ZEW индекс за икономическото доверие на Германия, насочвайки

Красимир Стефанов,
„Логос“

На последната борсова сесия доларът се котираше за 1.3671 EUR/USD, което е понижение с 0.18% на дневна база

се към по-сигурния долар.

От своя страна американската валута получи известен негативизъм от по-слабите щатски данни, които показаха повишение от едва 0.4% в индекса на производствените цени за октомври и непроменено индустриално производство. Така слабите данни се възприеха като сигнал, че Федералният резерв може да продължи със своята количествена програма за 600 млрд. USD, без рискът да докара рязко повише-

► Инвеститорите приеха с облекчение решението на ирландското правителство да приеме финансова помощ

ние на инфлацията. Към края на седмицата еврото успя да възвърне първоначалните си загуби, след като се заговори, че вече се обмисля пакет финансова помощ за Ирландия в размер между 80 и

100 млрд. EUR и евентуален по-малък за ирландските търговски банки. На последната борсова сесия доларът се котираше за 1.3671 EUR/USD, което е понижение с 0.18% на дневна база. □

Цената на пшеницата тръгна рязко надолу

През изминалата седмица цените на зърното в Чикаго тръгнаха рязко надолу. В рамките на петте работни дни пшеницата поевтиня с над 21 USD до 237 USD/т. В същата посока се движеше и царевичата, която се смъкна с 8 USD до 213 USD/т. На противоположния полюс беше търговията в Европа. Европшеницата, търгувана в Будапеща, продължи пътя си нагоре до 424 лв./т, а царевичата се задържа на 344 лв./т. Седмицата се оказа добра и за слънчогледа, който отново скочи до 913 лв./т. Най-сериозно увеличение имаше при рапицата, която се търгува на 782 лв./т.

У нас на Софийската стокова борса предлагане имаше на царевича при цена от 360 лв./т. При маслодайния слънчоглед продавачите настояваха за 890 лв./т, докато купувачите останаха на 800 лв./т. При хранителните стоки разнообразието беше

Таня Панайотова,
Софийска стокова борса

В рамките на петте работни дни пшеницата поевтиня с над 21 USD до 237 USD/т

голямо и не се забелязват промени в цените.

Цената на бялата рафинирана захар се движеше от 1220 до 1330 лв./т с ДДС. За сравнение на борсата в Лондон тя поевтиня с близо 90 USD и от 797 слезе на 708 USD/т. Както обикновено, най-голям интерес имаше при горивата. Бензин А95 се търгуваше от 1681 до 1820 лв./хил. л, а бензин А98 на 1761 лв./хил. л. Дизеловото гориво в зависимост от вида си се движеше в диапазона 1291-1890 лв./хил. л. □

СЕМЕЕН БИЗНЕС

Речник

Що е то семеен бизнес?

Семеен или фамилен бизнес е компания, която активно се управлява и/или се притежава от повече от един член на една фамилия. Не е задължително членовете на фамилията да са собственици на 100% от компанията. Това, което е

важно, е да притежават контролния пакет акции или да участват в надзорния съвет, т. е. да вземат управленските решения. Възможно е компанията дори да е листвана на борсата, но пак да е семейна. Тогава членовете на фамилията трябва да притежават минимум 25% от фирмата, за да се признава тя за семейна.

70

► процента от фирмите в България са семейни

Семейният бизнес е настроен оптимистично

Голяма част от фирмите обаче са изправени пред проблема да „отгледат” подходящи наследници

Общо 48% от фамилените компании отчитат ръст през последната една година, около 60% имат планове да разширяват бизнеса си през следващите 12 месеца и около 95% са уверени, че ще имат възможност да се справят с конкуренцията в сектора, в който работят. С други думи - представителите на семейния бизнес са оптимисти за бъдещето. Това показва последното проучване на консултантската компания PricewaterhouseCoopers (PwC) сред близо 1600 мениджъри на семейни фирми от малък и среден бизнес в 35 държави. България не е включена в проучването, но и тук резултатите са подобни, смятат от Сдружението на фамилен бизнес в България (СФББ). Според мениджърите семейните компании са много по-устойчиви по време на криза, защото гледат на бизнеса си като на нещо „свое”, опитват се да го развият с по-дългосрочен хоризонт, предпочитат да избягват рисковете и да играят на сигурно.

В същото време обаче проблемът с „отглеждане” на наследниците продължава да е актуален. За сегашните мениджъри на семейни фирми от изключителна важност е децата и внуците им да имат подходящо образование и да се развият като личности, да останат верни на бизнеса и семейството и да продължат да разширяват и двете.

Предаването на „щифетата”

Не е важно просто да имаш наследник. Той трябва да има същия или дори по-голям ентузиазъм от предците си за развиване на бизнеса. В противен случай фирмата

СНИМКА SHUTTERSTOCK

може да се срина за седмици. Японците са измислили и алтернатива - ако кръвният наследник не е достоен, те си осиновяват подходящ мениджър, който да поеме бизнес „щифетата”.

Оказва се, че около 48% от фирмите нямат план за приемственост. Данните на PwC отпреди три години показват същата тенденция. В същото време 27% от фирмите очакват промяна в ръководството на компанията си през следващите 5 години, но само половината смятат, че бизнесът им ще остане в рамките на семейството.

В България рискът с приемствеността е особено силен, тъй като голяма част от наследниците се образуват в чужбина. Това прекъсва личните и бизнес връзки-

” Семейните компании са много по-устойчиви по време на криза, защото гледат на бизнеса си като на нещо „свое”

те им със семейството за сравнително дълго време. Понякога следващото поколение дори се изкушава да остане в чужбина и да поеме по свой път, обяснява президентът на СФББ Христо Илиев.

Нищо лично

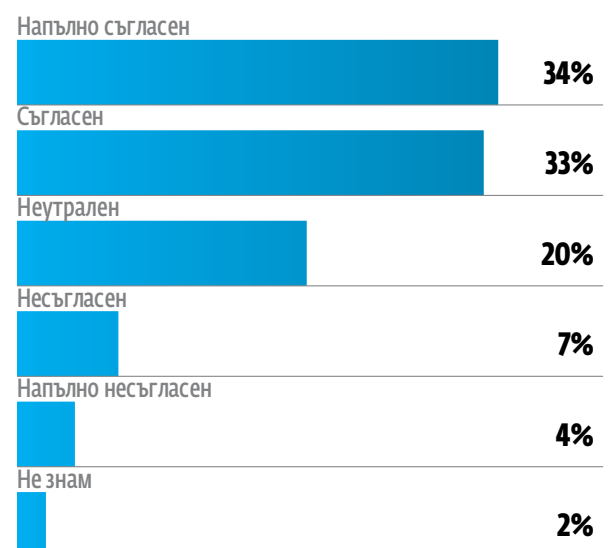
Другата сянка над семейния бизнес е това, че се налага да работиш с роднини и приятели, което понякога е много по-приятно, но често

води и до сериозни вътрешни конфликти. Изходът е в разработването на вътрешни правила, съветват експертите. Фирмите обаче далеч не са подготвени за това. Само 29% имат т. нар. фамилен конституция, на която да се опрат при конфликти, показват данните на PwC.

В българските фирми ситуацията е още по-сложна, тъй като повечето от семейните фирми са малки и често назначават на работа не само роднини, но и по-близки приятели, а вътрешните конфликти се решават по усет. Понякога това е причината не само за междуличностни, но и за финансови проблеми, тъй като работата се изоставя целенасочено или умишлено.

Дарина Черкезова

Смятате ли, че сте се справили по-успешно с кризата, защото компанията ви е семейна?

Източник: PwC Family Business Survey 2010/2011

53

► процента от фирмите очакват бизнесът им да остане в семейството

Интервю Христо Илиев, президент на Сдружението на фамилния бизнес в България

И НСИ започва да следи семейния бизнес

Компаниите държат наследниците им да могат да получат добро образование и в България, за да не се налага да ги изпращат в чужбина

► Господин Илиев, какво отличава семейния бизнес от останалите?

- В България има нагласа, че представители на семеен бизнес са само собственици на малки компании. Истината е, че както по света, така и у нас има фамилни компании от всякакъв вид - както много малки, така и изключително големи с дейност на няколко континента. Смята се, че една фирма е семейна, когато собствеността и контролът са в ръцете на една фамилия. По дефиниция, за да бъде един бизнес семеен, най-малко 50% от компанията трябва да са под контрола на фамилията, а когато акциите се търгуват на борсата, минималният дял е 25%.

От стратегическа гледна точка компанията е създадена и се развива с цел да се предаде на следващото поколение, което да продължи да я развива, т. е. залагат се и се преследват дългосрочни цели, а не извличане на краткосрочна печалба. Това, което е специфично за родните семейни фирми, е тяхната възраст - в България по-голяма част от компаниите са управлявани от т. нар. първо поколение, т. е. от създателя и неговите близки, докато по света има много примери за бизнеси, които са стартирали преди повече от 200 години и в момента се управляват от шесто-седмо поколение.

► Още в разгара на кризата коментирахте, че семейните компании са по-устойчиви. Защо?

- Фирмите, членове на нашето сдружение, имат оборот от над 1 млрд. лв. за предходната година. Това са около 40 компании с общо над 10 хил. служители. Това означава по-скоро средни и големи, отколзването на външно кредитиране и стартирането на проекти със съмнителен резултат. Прави впечатление, че през последните 10 години въпреки пика на пазара и след това неговия спад фамилните компании са сравнително стабилни и въпреки че на моменти са изпуснали големи печалби, в дългосрочен план отчитат по-добра възвращаемост.

► Успяхте ли вече да очертаете профила на фамил-

Факти Сдружение на фамилния бизнес

► Сдружение на фамилния бизнес - България (FBN Bulgaria) е сдружение с нестопанска цел, учредено на 17 януари 2007 г.

► Месец по-късно то става и пълноправен член на световната организация "Международна мрежа на фамилния бизнес" (Family Business Network International - FBN International) със седалище Лозана, Швейцария.

► През април същата година българското сдружение е прието за член и на "Европейска група от семейни предприятия" (European Family Business - GEEF) със седалище Брюксел.

► Към момента в Сдружението на фамилния бизнес - България членуват 40 компании от почти всички браншове на икономиката.

ния бизнес в България?

- Споразумяхме се с Националния статистически институт (НСИ) в годишните статистически отчети на фирмите за 2010 г. да бъде включен и въпросът дали компанията е семейна. Така през следващата година ще имаме пълни статистически данни не само за броя на фамилните фирми, но и за това с какво се занимават, колко данъци са платили, колко работни места са осигурили и т. н.

Към момента наблюденията ни са, че над 70% от компаниите в България са фамилни. В Европа броят им е малко по-голям, а в САЩ и в Близкия изток делът е най-значителен.

► Защо липсва приемственост на бизнеса? Това ли е най-големият проблем за семейния бизнес?

- Ние тепърва ще се изправяме пред проблемите за приемствеността. В съседните на нас Гърция и Турция по-голяма част от компаниите, които имат значение за развитието на икономиката на съответната страна, са фамилни с дълга история. Те са извървели своя път по отношение на предаването на бизнеса. В България обаче 40-те години комунистически режим и последващият преход оказаха негативно влияние и на практика пове-

” Резултатите на фамилните компании са много по-добри и по-устойчиви, те отчитат много по-добра възвращаемост

чето от фирмите се управляват от първо или максимум второ поколение. А предаването на бизнеса между поколенията действително е най-сериозният изпит. Има примери как изключително успешни компании са фалирали само в рамките на седмици или месеци заради лошото управление на наследниците. Повечето бизнес организации се вълнуват от това какво се случва в икономиката, какви са данъците, какво коментира правителството, каква е пенсионната реформа и т. н. Наред с това нас ни вълнуват и по-дългосрочните неща - как да дадем най-доброто възпитание и образование на децата си, защото това е ключово за развитието на бизнеса ни.

► Има ли неща, които пряко касаят семейния бизнес и смятате, че не са добре регламентирани?

- Най-важната тема, която се коментира сред представителите на семейния бизнес, е образованието. Според нас всички млади хора трябва да получат качествено образование, за да бъдат успешни, без значение дали ще управляват компанията на родителите си, или ще бъдат назначени за мениджъри в друга фирма. Възпитанието е проблем на семейството, докато подготовката в училище е въпрос на държавна политика. За съжаление много от нашите членове предпочитат да изпратят децата си да учат в чужбина, ако имат тази възможност. Това създава и голям проблем впоследствие, защото децата започват да живеят далеч от семейството и бизнеса, не се виждат често и връзката постепенно се прекъсва. Друг въпрос е, че условията в чужбина им създават усещането за по-добър живот и понякога те дори избират да останат да живеят там, което не е нашата цел и желание.

► Вие самият сте представител на семейния

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Визитка Кой е Христо Илиев

► Христо Илиев е прегсегател на съвета на директорите и основател на холдинга "AG Capital", който обединява 13 компании с над 850 служители.

► В самото начало на бизнеса му през 1993 г. е агенцията за недвижими имоти "Агрес", която и до днес се занимава с посреднически и консултантски услуги на жилищния пазар.

► Впоследствие се появяват и компаниите, специализирани в сферата на недвижими имоти, като "Фортън Интернешънъл" (бизнес имоти), Alliance Partner на Cushman&Wakefield, "Аста Бридж Интернешънъл Пропъртис" и "Домика" (които работят изцяло с чуждестранни клиенти), "Юник Инвест" (луксозни имоти), "Агрес Академия" (за обучение в сферата на недвижими имоти).

► В групата се изграждат и самостоятелни компании, които допълват бизне-

са с услуги, свързани с недвижими имоти - "Кредит-Център" (кредитен консултант), "Агрес Оценка" (оценки на имоти), "Фасилити Оптимум" (поддръжка и управление на имоти).

► Христо Илиев е учредител и изпълнителен директор и на фонда "Бългерийн Ленг Дивелпмънт" (BLD).

► Баща е на три деца и запален спортист. Притежава магистърска степен по маркетинг от Икономическия университет във Варна и диплома от Harvard Business School.

бизнес в България. Какъв е съветът ви към хората, които вече развиват фамилна компания или имат планове да започнат собствен бизнес?

- Трябва да има ясни правила. Това важи за всеки бизнес. Ако правилата ги няма, започват да се намес-

ват емоциите, а това може да създаде и проблеми вътре в семейството. В почти всички големи фамилни компании например има строги разпоредби за това кой от фамилията може да работи в компанията, на каква длъжност, по какъв начин участва в управлен-

ски орган - какво трябва да е учил, какви качества трябва да притежава и колко време стаж трябва да има в компанията. Това е т. нар. семейна конституция, която не е лошо да съществува във всяка фамилна компания.

Дарина Черкезова

Синът на Киров е започнал работа в холдинга като продавач

Фирмата и занапред трябва да остане семейна, смята основателят на "Киров холдинг" АД

Синът на похитения преди време предприемач Киров Киров - Иван Киров, започва да работи във фирмата на баща си още като ученик в техникума. "Първата му длъжност беше продавач в един от магазините в София, после се обучаваше в сервиза", разказва баща му Киров Киров, основател на "Киров холдинг" АД.

Когато синът му се връща от чужбина през 2001 г., започва да работи като маркетинг мениджър в дружеството.

"След време и много работа той стана изпълнителен директор", казва Киров Киров.

Фамилията в бизнеса
Холдингът е фамилна компания. "Във фирмата работи и нашият зет Коста Басев, който също извървя стъпалата по йерархията, за да стигне днес до най-високото - изпълнителен директор на "Киров холдинг" АД", обяснява създателят на дружеството. Той допълва: "Коста Басев зае сегашния си пост, след като ние направихме нов бизнес план и двустепенна форма на управление в компанията. С него настъпиха и някои промени - сега аз и синът ми Иван сме членове на надзорния съвет, а Коста е изпълнителен директор."

Киров Киров смята, че фирмата и занапред трябва да остане като семейна. "Има семейства, които работят при нас. Някои се срещат тук и създават семейства. Родиха се и много деца",

с гордост обяснява Киров Киров. Той обаче признава нещо, което не го радва - че със сина си дори и вкъщи говори по работа. "За съжаление го правим. Никога не успяваме да се отделим за малко от задачите и плановете си за фирмата." Киров Киров разказва, че спори със сина си Иван заради бизнеса "относително често", но било правилно да се изслушват всички, които заемат ръководни позиции. Той смята, че най-големият успех на сина му е, че са станали официални представители на японската марка за строителна техника KOMATSU. През миналата година Иван Киров беше отличен с приза "Млад мениджър" за 2008 г. от фондация "Еврика".

Откровено

Дали, ако Киров Киров нямаше свой бизнес, щеше да посветва сина си да се

► Сега не бих спрял сина си, ако иска да се реализира в чужбина, признава Киров Киров

върне от САЩ у нас? "През 2001 г. Иван се завърна в България с много практически познания, които беше получил от препода-

вателите си зад граница, които бяха действащи бизнесмени. За съжаление има много натрупани негативи в България, което ме кара

да мисля, че сега не бих го спрял, ако иска да се реализира в чужбина", признава Киров Киров.

Красимира Янева

Радка Галчева: Ако баща ми нямаше бизнес, щях да остана в САЩ

► Второто поколение в "Галчев холдинг", Радка и Любомир, обсъждат един от проектите на компанията

В строителния холдинг са наемали цели семейства

"Ако баща ми нямаше бизнес в България, може би щях да остана в САЩ, където завърших University of Illinois в Chicago. Щях да поработя, за да придобия опит", признава 28-годишната Радка Галчева, директор "Инвестиции и проекти" в "Галчев холдинг". Имала е предложения за работа в Щатите, а дори е кандидатствала за работа там. Една от предложените й позиции е била в Citigroup в Чикаго.

У дома

След завръщането си в България преди няколко години Радка Галчева започва рабо-

та в "Традът Медия Груп", където се занимава с връзки с клиенти и организация на събития. "Паралелно с това започнах да навлизам в управлението на инвестиционните обекти на холдинга в Благоевград - клуб-хотел "Вароша", SPA център "Хармония", спортен комплекс "Ловен дом" и по-късно "Аква Парк" - Благоевград", разказва Радка Галчева.

Нейният брат Любомир, който е част от ръководния екип на "Галчев холдинг", също е започнал да работи във фирма извън него - в международния отдел на друга строителна компания, НОСНТЕФ Construction AG. Сега е изпълнителен директор на "Галчев инженеринг груп" АД.

След като техният баща и

основател на "Галчев холдинг" Николай Галчев влиза в борда на директорите на британския инвестиционен фонд Bulgarian Property Developments Plc. (BPD), Радка Галчева става негов заместник - зам.-директор на борда на фонда. "Това беше началото на моята кариера в сферата на инвестиционни проекти", казва тя. Само няколко години по-късно младата дама ръководи проекти за над 10 млн. лв. в холдинга.

Семейната фирма

Началото на "Галчев холдинг" е поставено преди 17 години от Николай Галчев, който създава ЕТ "Николай Галчев". Почти веднага след това във фирмата започват работа съпругата му Мари-

яна, която сега е директор "Контрол", и неговият брат Иван Галчев, който сега е главен инженер в "Галчев инженеринг груп" АД. След това към фирмата се присъединява и съпругата на Иван - Виолета, която започва работа в счетоводния отдел и все още се занимава с финансите на холдинга. Така през годините се създават и други дружества, като техният брой вече е над 10. "Наемали сме цели семейства да работят при нас и се надявам и в бъдеще да се случва. Ние разглеждаме това като начин да осигурим приемственост, особено между поколенията. Няма нещо по-добро от това две поколения да работят в една компания", твърди Радка Галчева.

Красимира Янева

От фамилията Bonnier до медийна корпорация

Една от най-големите частни компании в света е на повече от 200 години

Шведската група Bonnier, собственик на в. "Пари", е един от водещите представители на семейния бизнес в Европа. Компанията е създадена през 1804 г., като днес тя притежава общо 175 медии в 16 държави. Сред тях са не само вестници, но и списания, сайтове, телевизии и радиа. Дейностите на холдинга са в 7 направления - книги, вестници, бизнес преса, интернет, развлечения, списания и сутрешни вестници.

Българската връзка

Шведската група идва

► Един от наследниците на фамилия Боние - Ханс-Якоб Боние, сега е член на борда на директорите на медийната група Bonnier

в България през 2005 г., когато купува 50% от в. "Пари".

От тази година компанията вече притежава

100% от вестника. През следващата година вестникът ще празнува 20 години от създаването си, а групата - 207.

Вестниците на Bonnier

Сред най-известните вестникарски издания на групата са Dagens Industri в Швеция и Borsen в Дания. Dagens Industri е най-големият вестник на групата с тираж от над 110 хил. бройки. Вестниците на пресгрупата Bonnier се издават не само в България, а и в Русия, Литва, Полша, Украйна и Словения.

Малко цифри

Годишният оборот на групата Bonnier за 2009 г. е 30.8 млн. шведски крони (около 3.31 млрд. EUR). Около 50% от приходите на компанията са свързани с инвестициите й в Швеция. Близко 30% от финансовите постъпления на групата идват от реклама.

Историята на 200 години накратко

- 1804 г. - Жерар Боние отваря книжарница в Копенхаген и публикува антология с крими истории.
- 1924 г. - внукът на Жерар Боние Карл-Ото и груги членове на фамилията придобиват мажоритарен дял в шведския ежедневник Dagens Nyheter. Днес вестникът е 100% собственост на фамилията и е най-големият в страната.
- 1929 г. - фамилията купува най-голямата компания, издаваща списания в Швеция - Ahlen&Akerlund.
- 1973 г. - Боние купуват най-голямата филмова компания в Швеция - Svensk Filmindustri. Фирмата стое за повечето от филмите на Ингмар Бергман.
- 1990 г. - фамилията започ-

ва да издава вестник Agraev в Естония.

- 1995 г. - в Швеция започва да излиза женското списание Amelia, което днес се чете от 45% от жените в страната на възраст между 25 и 40 години.
- 1997 г. - фамилията става съсобственик на най-големия шведски телевизионен канал TV4.
- 1991 г. - създадена е компанията за музикална дистрибуция Bonnier Music.
- 2002 г. - фамилията започва да издава и безплатен вестник - Stockholm City.
- 2005 г. - Боние заедно с Proventus купуват финландските телевизионни канали MTV3, SUBTV и Radio Nova, които след това се обединяват в Nordic Broadcasting.
- 2006 г. - компанията купува дял от американската World Publications, която издава списания за сърфинг, плаване, храна и напитки.

ПАРИ И РАБОТА

Интервю Матео Бонифачо, основател на неправителствената организация What IF

Бизнесът дискриминира младежи

Българските младежи в чужбина срещат трудности при намиране на работа, защото изглеждат сякаш идват от държава втора ръка

► Господин Бонифачо, каква точно е идеята ви за диалога между поколенията?

- Първо искам да подчертая, че тази инициатива е подчинена изцяло на моето лично усещане и компетентност по въпроса за проблемите на младите хора по света. Днес бих казал съществува доста широко разбиране за значението на устойчивото развитие. И като поглеждаме напред към предизвикателствата, ние виждаме, че всички те ще засегнат най-вече бъдещите поколения. Ако вземем например промените в климата, борбата с тях ще е отговорност на нашите деца. Те ще засегнат здравето, образованието и живота им като цяло. Или пък финансовата криза - тя оставя големи дългове, които да тежат на плещите на младите хора. Безработицата е икономическа последица, която ние завещаваме отново на бъдещите поколения. Затова нашата инициатива за диалог между поколенията е провокирана от тези проблеми. Ние отправяме апел, с който бъдещите поколения трябва да се съобразят. Ние не желаем те да правят революции и протести, да излизат на улицата и да крещат за правата си. Трябва да има диалог между поколенията, за да се разбират помежду си. Те трябва да осъзнаят, че носят отговорност едни за други. Всичко, което искаме, е диалог, партньорство и взаимност.

► Какво точно ви провакуира да насърчавате диалога между поколенията?

- Моят опит беше основният ми двигател. Наблюдавах как младите хора се борят, за да си намерят добра работа. Статистиката показва, че все повече са безработните младежи. Открих, че много млади хора между 24 и 30 години

търсят стаж в чужбина в международни компании. Те се местят непрекъснато от една компания в друга, старайки се да заемат по-добра позиция, за да печелят повече пари. Те се чувстват потиснати и отговорни сами да осигурят бъдещето си и това на семействата си. Всичко това ме накара да се замисля колко много задължения оставяме ние на бъдещите поколения.

► Какви проблеми имат младите хора днес?

- Те са вдъхновени да бъдат като нас, защото са завладени от митологията за растежа, от идеята, че светът трябва непрекъснато да се развива в икономическо отношение. Най-големият им проблем сега обаче са безработицата и трудностите, които изпитват при намирането на работа. А тя им е крайно необходима, защото имат много сметки да плащат. Те още не са се отърсили от митологията за растежа, защото на тях им е насадено, че трябва непременно да станат богати и успешни. Насадено им е веруването, че ако не си богат, не си стойностен човек. Те нямат смелостта да вдигнат ръце и да ни попитат какъв е този свят, който ни завещавате. Най-големият проблем на младите е, че нямат смелост да защитават това, което желаят от живота. Нека добавя, че нашата икономическа система е изградена на задължения. Финансовата криза го доказва. Младите хора трябва да разберат това, в университета трябва да ги научат, че това, което наричаме икономически растеж, е просто увеличаване на дълговете ни.

► Запознат ли сте с проблемите на младите хора в България?

- Аз мисля, че младите хора в България имат същите проблеми като тези на мла-

” В България все още няма силни национални компании поради исторически причини и поради факта, че преходът в България започна малко по-късно, отколкото в Италия

дежите в Европа, но може би и един допълнителен. По мое мнение те са подложени на дискриминация, която не е характерна за италианците или англичаните. Когато те потърсят работа в чужбина, изглеждат като хора, които идват така да го кажем - от "държава втора ръка", и те трябва да докажат, че всъщност стоят на ниво над средното. В такъв аспект аз виждам другия проблем на българските младежи. Също така искам да отбележа, че в България все още няма силни национални компании поради исторически причини и поради факта, че преходът в България започна малко по-късно, отколкото в Италия например. От друга страна, вие имате едно предимство. Младешките, които са родени в богати страни, са мързеливи. Италианците например са мързеливи, те не работят, за да създават нещо наистина стойностно. Тук аз виждам много енергични млади хора може би защото неотдавна България беше бедна страна. Тази енергия, която забелязвам у младите хора тук, всъщност ме кара да започна инициативата именно от България.

► Какво бихте препоръча-

Апел

Да не се закриват българските училища в Прага и Будапеща

Да не се закриват българските държавни училища в Прага, Будапеща и Братислава. Това поискаха от Световния парламент на

българите по света, който се събра през уикенда във Варна. Според акад. проф. д-р Григор Велев, почетен председател на Асоциацията на българите по света, това са училища с почти осемдесетгодишна история, които са поддържали живо българските общности в тези страни.

Членовете на Световния парламент на българите по света са на мнение, че затварянето на тези огнища на българската просвета и култура в трите страни заради икономическата криза не е оправдано. Поставен е и въпросът за откриването на културно-информационни центрове

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Визитка Кой е Матео Бонифачо

► Матео Бонифачо е член на бюрото на политическите съветници към Европейската комисия. От 2005 до 2007 г. е бил политически консултант в Дирекцията по образование и култура. Той е изследовател в областта на организационните науки към Университета в Тренто, Италия. Там преподава "Управление на знанието" и

ли на младите хора - да започнат свой бизнес или да работят за някого?

- Препоръчвам им да

"Наука за организациите". Основател е на неправителствената организация What IF.
► Бонифачо бе на посещение в България, за да популяризира инициативата си за насърчаване на диалога между поколенията. Тя се провежда под егидата на неговата организация и Junior Achievement.
► Той изрично подчертава, че неговата инициатива не обвързва вижданията му с тези на Европейската

комисия.
► България е първата от общо 12 страни, в които ще бъдат проведени дискусии за разработване на нови политики и проекти за справедливо отношение към всички поколения. Като резултат ще бъдат оформени конкретни препоръки, които ще бъдат представени на Европейската комисия с цел те да бъдат утвърдени и прилагани на местно ниво в страните от европейската общност.

бъдат предприемчиви и под предприемчиви нямам предвид да започват свой бизнес или да работят за някого друго, а да

имат смелостта да променят света към по-добро. Предприемчивите хора се стремят да създадат политика, която ще донесе на

с читалища от възрожденски тип и компютърни зали с интернет връзки, което да помогне за една жива комуникация между диаспората. От началото на новата година ще бъде създаден електронен вестник, който ще дава ежеседмична информация за единство-

то на диаспората, както и за участието ѝ в културния живот на нацията, каза пред агенция "Фокус" акад. Велев. Световният парламент на българите по света наброява 200 души. На третата сесия през уикенда е избран и нов председател на парламента.

Това е варненският бизнесмен Любомир Василев. В рамките на два дни свои доклади изнесоха представители на парламента от Украйна, Молдова, Косово, Македония, Гърция, Румъния и др. Представителите на парламента са взели решение докладите да бъдат

основно проучени, да се маркират най-важните проблеми и ръководствата на парламентите да запознаят с тях българските държавни институции. На правителството ще бъде поставен въпросът и за откриването на 15 колежа в 15 страни по света.

Дите хора

хората по-добър живот. Според мен младите хора трябва да развиват у себе си предприемачески качества независимо дали кандидатстват някъде за работа, или създават свой бизнес, защото един бизнес е успешен само когато се развива. Не си заслужава да имаш малък бизнес, с който просто да преживяваш. Един бизнес е успешен и развиващ се, когато имаш възможност да наемаш други хора. Така че според мен няма значение, важно е да правиш нещо по-добро и различно, нещо хубаво за всички. Това е, което ние наричаме предприемчив дух, затова и избрах да си партнирам с Junior Achievement.

► В такъв случай какви са днешните компании - просто машини за пари или мостове между поколенията?

- Най-простият отговор на този въпрос би бил - и двете. Аз обаче бих дал различен отговор. Ползата и печалбата са нещо временно и се променят, затова бих препоръчал ползата на компанията да се превърне в дългосрочна, като стане мост между поколенията. Установяването на диалог между поколенията би променило изцяло смисъла на ползата дори за компанията.

► Как предприятия могат да помогнат за насърчаване на диалога между поколенията?

- Това е дълъг процес, затова правя събитието. Искам да ги накарам да разберат, че те са отговорни за това, което се случва в бъдещето. Те могат да помогнат за диалога между поколенията, като станат ментори или като направят дарение за подпомагането на осъществяването на този диалог, за да съберат тези два толкова различни свята - на младите и по-възрастните. Те могат да подпомогнат за установяване на трайни връзки и взаимопомощ между двата свята. Сигурен съм, че всеки от нас има в семейството си по-възрастен или по-млад човек и тази взаимопомощ ще ни даде възможност да разберем какво преживява другият. По-възрастните могат да споделят своя опит с по-младите, а по-младите да предадат от своята енергия

на по-възрастните.

► Бизнесът дискриминира ли младите хора?

- Да. Дискриминира ги, като им предлага неизгодни или в някакъв смисъл ощетяващи договори за работа. Създава им стресиращи ситуации, защото ги вкарва в съвсем различен от техния свят. Мисля, че в това отношение компанията трябва да бъдат много поотговорни и да се направят промени в законите, които да защитават младите хора. Не е справедливо, когато петима отидат на стаж и от тях да бъдат наети само трима например.

► Как правителствата могат да гарантират бъдещето на младите хора?

- Те могат да направят много. Затова ние обикаляме градовете и популяризираме нашата инициатива. Те например биха могли да създадат независима власт, която да защитава правата на младите хора или да основат министерство, или друга правителствена организация, която да се занимава само с проблемите на младите хора. Те могат да променят правилата на играта. Могат да променят закона, така че младите хора да имат право само да ходят на стаж, без да бъдат назначавани, за да се избегне това напрежение дали даденият човек ще бъде нает на работа или не. Има много млади хора със семейства и малки деца. Те се борят за семействата си. Техният глас на изборите би трябвало да тежи повече и знаете ли защо, защото децата не могат да гласуват.

► Значи правителствата не правят достатъчно сега?

- Правителствата сме ние, защото ние сме ги избрали. Аз не съм привърженик на идеята, че те са там, защото някой друг ги е поставил. Правителствата представляват обществото. Ако имаме застаряващо общество, тогава правителствата ще се грижат повече за него. Аз не мисля, че те са врагове, просто трябва да ги накараме да мислят повече за младите. Да, те не правят достатъчно сега, но аз мисля, че ако не се промени културата на хората, и правителствата няма да се променят.

Елена Петкова

Онлайн консултиране подпомага търсенето на работа в Европа

Проектът за портала e-GOS е на стойност близо 3.6 млн. EUR и включва 22 партньори от 5 европейски страни

Пилотният портал за електронни консултации за търсене на възможности за работа и обучение в Европа e-GOS ще бъде достъпен у нас от декември. Той предоставя нови, по-ефективни услуги на електронното управление за гражданите от всички социални групи с висока степен на трансгранична мобилност. Основната му цел е подобряване на заетостта, образователните, професионалните, социалните, услугите на електронното здравеопазване и други услуги на електронното управление. Проектът e-GOS стартира пилотно в 5 европейски страни, като услугите ще се осъществяват през интернет с помощта на видеоконференции, електронна поща, on-line анкети за проучване на търсенето и препоръките на потребителите.

Страни партньори

В проекта участват 22 партньори от петте страни, като първи се включиха Италия, Испания и Румъния - през март-април т.г., последвани от Исландия през юни. У нас той ще стартира найкъсно в средата на декември. Общият му бюджет е 3 599 758 EUR, от които участието на българските партньори възлиза общо на 287 007 EUR. Европейската комисия чрез програмата си "Конкурентоспособност и иновации" финансира с безвъзмездна помощ 50% от стойността, като всеки от участниците финансира останалите 50% от направените разходи. От българска страна бенефициент и партньор по грантовото споразумение е Изпълнителна агенция "Електронни съобщителни мрежи и информационни системи" и нейното участие е на стойност 88 620 EUR за тригодишния период на изпълнението му. Другите 3 партньора от България са "Полиметис" ООД, отговарящо за рекламната кампания и популяризирането на проекта в страната, "Дата Концепт-България" ЕООД като тестови партньор, който изпитва системата в българските условия, дружество "Знание", отговарящо за обученията

► e-GOS стартира пилотно в 5 европейски страни и предоставя електронни инструкции и консултации за карьерно и образователно ориентиране

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

на българските e-практикуващи консултанти.

e-консултанти

e-GOS дава възможност на всички граждани, включително попадащите в групите социално слаби, в неравностойно икономическо положение, живеещи в икономически неблагоприятни за инвестиции райони, или инвалиди, да използват наличните електронни услуги, обясниха от агенцията. Във връзка с това по проекта са обучени 40 e-практикуващи консултанти, като за България те са 7. Тяхната непосредствена задача е да подпомагат гражданите при прехода им от традиционни към електронни услуги.

Приоритетни региони

Проектът предвижда също създаване на три киоска в селата Мокреш (обл. Лом),

Долна Студена (обл. Русе) и Шипка (обл. Казанлък). Критериите за избор на местоположението им са социално-икономическите условия в тези региони, каза Васил Грънчаров, директор на дирекция "Информационни и комуникационни системи" в Изпълнителна агенция "Електронни съобщителни мрежи и информационни системи". По думите му целта е услугите да се предоставят предимно за региони, където има висока безработица, недостатъчно развита информационна и комуникационна инфраструктура, където гражданите поради различни причини не могат да се ползват от традиционните образователни и професионални услуги за управление. След консултации с координатора на проекта и ЕК беше взето решение киоските да бъдат лока-

лизиращи след известно време в градовете Видин, Казанлък и Силистра с цел привличане на по-голям брой потребители с достъп до платформата.

Първи резултати

Текущите резултати от функционирането на портала в страните, които вече са се включили в проекта, се очаква да бъдат обобщени в края на ноември в Брюксел. Окончателните резултати ще бъдат анализирани след приключването на проекта през ноември 2011 г. При успешна реализация и постигнат положителен ефект за гражданите проектът ще има продължение и резултатите му ще бъдат мултиплицирани и в други европейски страни, а пилотните системи ще се доразвиват и разширяват както на централно, така и на общинско ниво. □

Телевизия BULGARIA ON AIR (БЪЛГАРИЯ ОН ЕР)

Търси водещи специалисти за пълно или непълно работно време от сферата на банковото дело, финансите, инвестиционните къщи, стоковите и фондовите пазари за автори, водещи и консултанти на специализирана телевизионна и радио продукция.

BULGARIA ON AIR е нов проект на медийната карта на страната. Програмата на медиите ще бъде с подчертан бизнес-профил, 24 часа, 7 дни в седмицата.

Моля, изпращайте вашите кандидатури (автобиография и снимка) на електронна поща: office@bulgariaonair.bg

Карай към вкъщи, пил съм

► Понякога drink&drive шофьори се наемат и през деня или пък когато на клиента не му се шофира заради лоши атмосферни условия, или просто не може, тъй като книжката му е отнета, или пък има нужда от някой, който да закара колата му на автомивка или ремонт

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Накратко Цени и условия

- Обикновено drink&drive компаниите изпращат шофьор до 20 минути.
- Цените започват с първоначална такса от 2 или 3 лв.
- На километър се плаща по 1.50-1.80 лв.
- По принцип за по-дълги маршрути след извървяване на определен километраж, например след 10 км, цената на километър се намалява.
- За по-кратките маршрути фирмите въвеждат фиксирани такси от около 10-11 лв.
- За престой също е определена тарифа от около 0.25-0.30 лв.
- Изчисленията показват, че ползването на drink&drive услуга излиза около два пъти по-скъпо от това да наемеш такси.

Услугата да наемеш шофьор след употреба на алкохол все още се опитва да си пробие път

В колата звучи твоята музика, мирише на любимия ти ароматизатор, климатикът е нагласен на точната температура и на всичко отгоре любезен шофьор те кара към вкъщи. Таксито подозрително прилича на твоята кола. Твоята кола да е станала такси?! Хлъц... Вярно, че чашките бяха малко повече, ама...

Приликите обаче не са случайни - това е твоята кола, а шофьорът е служител на компания, която предлага услугата да те закарат вкъщи, след като си попрекалил с алкохола. Модерно е, различно е, удобно е, малко по-скъпичко, но пък вече има редовни клиенти. И ако някои фирми са доволни, други установиха, че да превозваш подпийнали шофьори не е чак толкова лесен бизнес.

Битка за оцеляване

В България услугата вече навърши първите си 7 години и придоби популярност под името Drink&Drive (от англ. "пий и карай"). В момента фирмите, които предлагат шофьор под наем, не са много - около 15 в София и по 2-3 в Пловдив, Варна, Бургас и Велико Търново. Пазарът все още не е развит, но всъщност не може и да "поеме" нови компании, защото търсенето е сравнително слабо. Услугата не е много позната, а и потребителите са по-скоро склонни да ограничават допълнителните си разходи.

"В София може би само

” Това, което “спасява”

компаниите в сложната ситуация, са редовните клиенти и добрите препоръки от “уста на уста”

4 фирми имат клиенти и реално работят, останалите едва ли отчитат някаква дейност”, казва Добрин Иванов, управител на V&G Drink&Drive.

“Услугата се използва главно в София и Варна. На останалите места в страната не може да се каже, че има реално търсене”, коментира Марина Петкова, собственик на компанията Drink&Drive.

“В Пловдив има още една фирма освен нашата, но услугата там се ползва предимно от софиянци”, обяснява Юлиан Георгиев, управител на “Вектор 20”.

Някои от компаниите казват, че имат по един до 3-4 клиенти на месец, други - по 10, 20, че и повече на вечер. При всеки е различно, но битката за клиенти е ожесточена. В редиците на конкурентите вече се включват и самите заведения, които често предлагат

техни служители да откарат клиентите до дома им. Това, което “спасява” компаниите в сложната ситуация, са редовните клиенти и добрите препоръки от “уста на уста”, обясняват от фирмите.

Извън играта

Някои фирми вече дори са се отказали. Такъв е примерът с компанията Drink&Drive 411. Тя не работи от три месеца, макар и да има приличен уебсайт, който лесно се намира при търсене в интернет. От фирмата обясниха, че са пробвали бизнеса за месец, но клиентите са били твърде малко, за да плащат заплати на двама шофьори и да покриват останалите си разходи за бензин и други консумативи. Имали са случаи на пияни клиенти, които са отказвали да си платят.

За разнообразие

Има и трети вариант на предлагане на услугата drink&drive - не като основна, а като допълнителна. Фирма “Вектор 20” е на пазара от около 5 години и е специализирана в предоставянето на пътна помощ. Почти от началото на съществуването си тя предлага и т.нар. drink&taxi. Начинът им на “извозване” е доста различен, тъй като колата на шофьора се наговарва на т.нар. репатрак, който се използва и при пътната помощ. Клиентът се вози в специална кабина и всъщност по този начин мо-

же да бъдат транспортирани до 6 души. “Предлагаме услугата, ако има клиенти, но търсенето не е голямо”, казва Радан Кънев, собственик на фирма “Нирад”.

Като kanku bogka

И за да е още по-сложна пазарната ситуация, болшинството от фирмите имат имена, които съдържат фразата drink&drive. “Аз създадох пазара още през 2003 г. Тогава въведох и израза drink&drive, като кръстих фирмата си You drink, we drive. След това всички започнаха да ме копират. Ситуацията е като с разновидностите на имената на една от големите таксиметрови компании в София. За клиентите е трудно да ни отличават, от което само губим”, коментира Христослав Христов, собственик на You drink, we drive.

Всъщност крилатата фраза не е чак толкова уникална, тъй като може да се открие и в сайтовете на компании от други държави, които са развили пазара на подобни услуги доста преди България, казват останалите фирми. Според тях не толкова името, а качеството е определящо, тъй като довольният клиент си записва номера на компанията и ползва услугите ѝ и в бъдеще.

“Аз дори съм си мислила дали да не сменя името на фирмата, тъй като не прави добро впечатление, ако из-

днеш фактура на фирма и в нея името на компанията е свързано с пиене”, коментира Марина Петкова.

И все пак оптимизъм

Фирмите, които работят сравнително добре, се надяват, че в бъдеще бизнесът им ще се разраства. В своя полза фирмите обясняват, че услугата ще се търси, защото клиентът печели комфорта на собствената си кола. Друг довод, който използват в собствена защита, е, че ако се отиде някъде с кола, а после се поръча такси, на следва-

щия ден пак ще трябва да се пътува до заведението, за да се прибере автомобилът. “Може някои фирми да се оттеглят, но малкото, които имат клиенти, имат и потенциал да разширяват позициите си”, казва Добрин Иванов. Според него нови играчи ще навлизат на пазара трудно, но пък утвърдените компании определено ще имат повече клиенти в бъдеще. Може би защото българинът не само обича да пие в добра компания, но и да се вози на собствения си автомобил.

Дарина Черкезова

Ти пиеш, те карат Drink&drive по света

- “Вие пиете, ние караме” - това е философията, която се заражда преди повече от 10 години в Германия. В оригиналния вариант двама шофьори пристигат на адреса със служебен автомобил.
- Първият се качва в колата на клиента и го откарва до посочения от него адрес. Вторият го следва, за да може след това да се приберат обратно в офиса си или да отидат на нов адрес.
- Във Великобритания обаче негласно приетото наименование е scooterman. Причината е, че шофьорът

пристига не със служебен автомобил и колега, а с малък скутер, който прибира в багажника на колата на клиента, за да може след това да се прибере обратно пак със скутера.

► В Австралия пък често се използва наименованието scooter angels (“ангели на скутери”).

► Подобен е и жаргонът в Чехия, където drink&drive шофьорите са наричани “сините ангели” по аналогия със служителите от пътната им помощ, на които казват “жълтите ангели”.

► Всъщност сравнението с ангелите идва заради това, че шофьорите “спасяват” подпийналите купонджии.